

Заевото ново руво
Подели се, па владејј?!

Интервју: Д-р Ненад Танески
Повратниците од боиштата се вистински проблем

Република

бр. 157, година IV ■ петок, 4 септември 2015 година ■ цена: 50 денари

3
ГОДИНИ
СО ВАС

МАКЕДОНИЈА НИЗ ПРЕМРЕЖИЊА И ПРЕДИЗВИЦИ

24
ГОДИНИ

ДРЖАВНОСТ

republika.mk

Не чекај весџи
за да видиш шџо се случува
ИНТЕРНЕТ ТВ

Република
www.republika.mk

ВОВЕД

Бојкотот опасна лекција за сите

6

АНАЛИЗА

Заевото ново руво - подели, па владеј

15

ЕКОНОМИЈА

Резервите храна за во зима
стануваат луксуз

20

СВЕТ

ОН ризикува да се претвори во
Театар на комедија

26

ЗДРАВЈЕ

Д-р Вероника Битољану, дерматолог

32

КУЛТУРА | ИНТЕРВЈУ

Елена Голомеова,
македонската оперска певица

38

СЦЕНА | ИНТЕРВЈУ

Димитар Андоновски стапнува на
лудиот камен

40

СПОРТ | ИНТЕРВЈУ

Евгениј Поп Ацев

52

Тема на неделата

24 години Република
Македонија

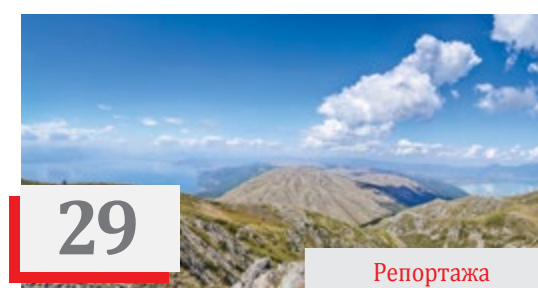
Интервју

Ненад Танески,
доктор по науки за безбедност

Актуелно

Република 3 години со Вас

Репортажа

Галичица главна атракција за
странските туристи

**ДНИД Прва Република
ДООЕЛ Скопје**

бул. Илинден бр. 9
1000 Скопје
republika@republika.mk
contact@republika.mk
sport@republika.mk

Директор: **Доне Донеvски**
Маркетинг:
Стојан Георгиеvски,
Габриела Мирчески
тел. 02 / 32 99 999
факс. 02 / 32 99 998

Издавач / редакција: **ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9, 1000 Скопје

ж-ска: 500-0000007811-68
депонент банка: Стопанска Банка АД Битола

Претплата: тел. 02/3089-306

www.republika.mk ■ facebook.com/nedelnikrepublika

Главен и одговорен уредник: **Ненад Мирчески**

Заменик главен и одговорен уредник: **Билјана Зафорова**

Редакција и соработници:

Александра Мазнева - Бундалевска, Невена Поповска,
Марина Костовска, Наум Стоилковски, Зоран Поповски,
Александрија Стевковска, Јана Јосифовска, Бојан Момировски

Колумнист: **Горан Момировски**

Лектори: **Анета Љубецкиј, Тања Стевановска**

Фотографија: **Ѓорѓи Личовски, Александар Ивановски**

Графички дизајн: **Никса Георгиевски, Билјана Неделковска**

Печати: **Графички Центар Скопје, ул. Скупи 6.б.**

Испечатени примероци: **4.000**

Датум на печатење: **3 септември 2015**

ПОЛНА МЕСЕЧИНА

Фото: Ѓорѓи Личовски

Нена Мирчевски | главен и одговорен уредник

ВОВЕД

Бојкотот опасна лекција за сите

1 По петнаесет месеци земање плата, опозициските пратеници се довлечаа на работа во Собранието. Колку и да смета некој дека проблемот е завршен, а глупоста заборавена, мора да има предвид дека преседанот на СДСМ сериозно е на пат да стане практика невидена и најстрого осудувана во демократскиот свет. На првиот работен ден, пратениците од опозицијата, прво што направија, упатија закана дека за две недели може повторно да го продолжат бојкотот. Сега имаат нов услов, ново барање, нова уцена... Опасноста не е само во можноста бојкотот да стане алатка на Заев и компанија за предизвикување штета на државата додека им е кеф (и никој да не им може ништо), туку и во самиот факт дека утре истото може да го направи која било друга парламентарна партија која ќе има лидер од калибарот на „црпнатиот од Муртино“. А тогаш, барањата може да бидат многу поопасни не само за демократијата, туку и за опстанокот на државата.

Мора да се признае дека дел од одговорноста за несериозното однесување на опозициските народни претставници е и на пратениците од владејачкото мнозинство кои мораа строго да ги почитуваат законите и да им ги одземат мандатите во законски предвидените рокови. Како и да е, опозиционерите мораат да имаат предвид и дека оваа „реформа“ во политичкото дејствување на нашата земја, оди на душа на социјалдемократите. Новитетот, сакале тие или не, во април ќе биде оценет од народот заедно со сè останато „сработено“ од страна на СДСМ во последните две години.

2 Околу враќањето на СДСМ во парламентот се наметнува уште една дилема. Дали враќањето во собрание-то значи дека Заев сега ги смета за легитимни резултатите од минатогодишните избори? Или, и покрај „нелегитимните избори“ лидерот на опозицијата прифати да се појави во законодавниот дом со 33(???) пратеници? Ако Заев не ги признава резултатите, тогаш зошто не дојде во придружба на 62 пратеника од СДСМ? Така веднаш ќе имаше мнозинство. Можеби ќе формираше и влада... Или пак со онолку колку што сметаат самите дека освоиле на последните избори? Не слушнавме да се произнесе ни тој ни некој од неговите соработници од каде овие луѓе црпат легитимитет да седат во собраниските фотелји?

3 Во тек е ценкање за специјален обвинител. Условот е „или по мерка на Заев, или повторно бојкот“. Каков обвинител бара тој? Некој што ќе го затвори раководството на ВМРО-ДПМНЕ пред изборите, за да може конечно да победи на избори без противник?

Не слушнавме дека во име на неговата демократија која ќе сме ја доживеале како ренесанса по „сбору-

вањето на режимот“, бара специјалниот обвинител да ги гони криминалците, туку само вмовците. Кога веќе се воведува „специјален обвинител“, тој мора да има ингеренции да гони криминалци меѓу сите политичари, без разлика дали се дел од власта или од опозицијата. Не смееме да дозволиме и понатаму да се брани секој криминалец симпатизер или член на СДСМ без разлика на доказите и на тежината на делото. Не дај Боже полицијата да реши да го уапси Заев, брат му Вицето, некој од неговото семејство, кирадиката Шекеринска, или пак некој нивни деловен партнер... уште во истиот момент тоа ќе биде презентирано во јавноста како удар врз демократијата, без некој да го интересира дали е вистина или не. Јавна истрага, пак, не доаѓа предвид за нив. Ако опозиционерите сега се заштитени како бели мечки, што треба да очекуваме од нив ако еден ден станат власт?

4 Кога сме кај специјалниот обвинител и корумпираното судство... Никаде не слушнавме дека ослободувањето на првоосомничениот од случајот „Пуч“, Зоран Верушевски, е поставено од Заев како услов за што било... Прашањето е зошто? Верува дека Верушевски е виновен или важно му е само да си ја спаси својата кожа? Зарем Заев повторно „го заборави“ човекот „што се одважил да помогне со љубов кон татковината“? На „заслужните за враќање на слободата и демократијата“ лидерот на СДСМ им купува коли за во странство или за до затвор?

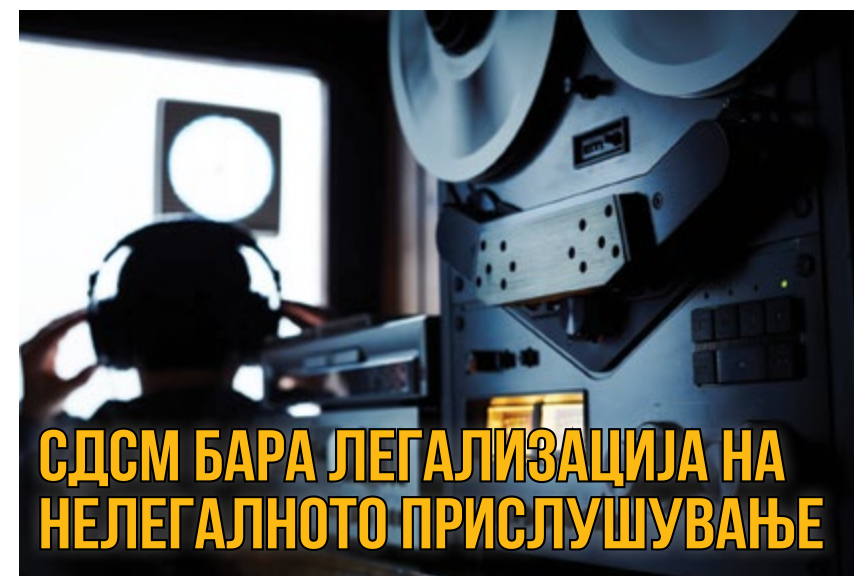
5 Опозицијата се обидува да го претстави бојкотот како успех преку кој успеале да издејствуваат предвремени избори. Да не е трагично, би било смешно. Истите оние што бегаат од соочување со граѓаните како ѓавол од крст и што сакаа да се инсталираат на Илинденска ББ преку насилства и поддршка од надворешни центри на моќ, сега изигруваат клоннови убедувајќи ја јавноста дека има меморија на риба. Само за потсетување: Ако СДСМ сакаше избори, досега ќе ги имавме. Ако опозицијата навистина ја имаше поддршката од народот, оваа власт сега ќе беше минато. Заев ќе можеше слободно да бира не само специјален обвинител туку и напomoш да го викне „судијата Дред“.

Уште поважно, кое не смее да се заборави, е фактот дека целата криза што ја предизвика СДСМ ќе ја немаше ако не беше поддржана од надворешни центри на моќ и од неколку западноевропски амбасадори кои сметаат дека се доволно моќни да менуваат власт на една држава кога тоа ќе им се посака.

Без нив Заев ќе немаше ниту бомби, ниту ќе имаше услови да се случи Куманово. Едноставно, Заев досега ќе беше надвор од политиката, таму каде што му е местото.

НАСТАН НА НЕДЕЛАТА

СДСМ БАРА ЛЕГАЛИЗАЦИЈА НА НЕЛЕГАЛНОТО ПРИСЛУШУВАЊЕ

Раководството на СДСМ и соросовите платеници глумат шокираност по одлуката на Основниот суд Скопје 1 да ги отфрли како неосновани докази нелегално прислушваните разговори кои како „бомби“, противзаконски, лидерот на СДСМ Зоран Заев ѝ ги презентираше на целата јавност

Во обид по којзнае кој пат да ја изманипулираат јавноста, одлуката на судот ја користат како алиби за девалвирање и непочитување на договорот од Пржино, со надеж дека ќе успеат да се извлечат од претстојните избори во април следната година. Освен што како папагали во секоја реченица повторуваат „скандал“, „скандал“, никој од нив не објаснува на кој закон ја темелат реакцијата и што е скандалозно? Дали СДСМ очекуваше од судот да го легализира нелегалното прислушување? Или можеби прифаќањето на нелегално снимените телефонски разговори што ги поседува Заев треба да бидат исклучок во судската практика во Македонија? Нелегално прислушувани разговори не можат да бидат доказ во ниту еден суд во светот. Токму затоа и се викаат нелегални – снимени се од непознати лица, за непознати цели и без одобрение од надлежни власти. Ова им е познато на сите правни лаици,

дури и на оние од СДСМ, но нив не им е срам да се прават недоветни и да врескаат на цел глас, глумејќи нечии жртви. Напротив, тоа им е единственото што им останува да го прават во недостаток на вистински аргументи. Единствено што може, и тоа веќе го направи судот, е да ги искористи разговорите како основа за започнување истрага која треба да обезбеди (издржани) докази за наводниот криминал посочен од Заев и неговите компаниони.

Во своето соопштение, судот образложува дека снимките од телефонски разговори и транскрипти од истите приложени како доказ во предметите за сторено кривично дело треба да се издвојат како незаконски прибавени докази бидејќи согласно со чл. 12 с.2 од ЗКП не може да се користат и врз нив да се заснова судска одлука, а согласно со чл. 93 од ЗКП надлежен за донесување на решение за издвојување

докази од списи е судија на претходна постапка најдоцна до завршување на истражна постапка.

Загриженоста на Заев и на соросидите не е дали во случајот се постапува според законите во државата, туку дали нивното неколкумесечно бламирање пред јавноста ќе оствари некаков кривичен прогон на Груевски, Јанкуловска, Мијалков, Ставрски, Јанакиески, Протоѓер... Скандалот според нив, не е во тоа дека судот не ги почитува законите, туку дека нивниот специјален обвинител ќе немал што да работи.

Можеби повторно чекаат некој однадвор да им објасни дека специјалниот обвинител, како и сите други претставници на судската власт, ќе мора да се води според законите, а не според желбите на опозицијата. Никој не може да биде гонет и осудуван врз основа на нечии илузии и нелегални снимки кои се инсистира да се прифатат како докази.

Сегашната практика може да се промени само кога СДСМ ќе дојде на власт и кога ќе изгласа закон со кој ќе се легализира нелегалното прислушување. Дури тогаш, кога Македонија ќе стане Ел Дорадо за странските разузнавачки служби, судот ќе има право да ги земе предвид ваквите снимки, но и тогаш не значи дека ќе се исполни сонот на Заев да ги види политичките противници зад решетки, затоа што за сите сомнителни разговори, во секој случај, мора да се докаже дека се извршени кривични дела.

Додека СДСМ не ги спроведе овие „судски реформи“ нема ништо друго освен да седи и да плаче над својот неуспешен труд. За среќа до тогаш, нелегалното прислушување во Македонија ќе остане казниво дело, а снимките од разговорите нема да бидат валиден доказ пред судовите. ■

ВЕСТИ ВО 14.00 часот
на www.tv.republika.mk

ДВАЕСЕТ И ЧЕТИРИ ГОДИНИ

Можевме ли подобро во овие 24 години независност? Можеше ли да имаме подобар стандард и плати барем од Албанија, Косово или Бугарија, кои од 1945 година до 1990 година секогаш кон Македонија гледале како кон Америка? Можеше ли да се случи да бидеме дел од НАТО и од ЕУ? Можевме ли да имаме едноцифрен број на невработеност? Многу прашања, малку конкретни и јасни одговори, кои можат да ја објаснат суштината на прашањата што нè мачат со години и кои ќе нè мачат сè додека науката или политичката и економската практика не ги даде причините зошто сме таму каде што сме

Пишува |
Горан Момирски

Дел од нас сметаат дека, со оглед на реалната политика и на историските околности на домашен, регионален и на меѓународен план, самото постоење македонска држава е огромен успех. Дел сметаат дека е пропуштена шанса уште пред 20 години да се биде регионален лидер во секој поглед. Дел се песимисти дека вака градена држава воопшто може да опстане пред налетот на реални предизвици што стојат пред нас, а некои, пак, директно работат на исполнување на вакви црни сценарија. Обичниот Македонец, сепак, не се води од нив, туку од своите ставови и надеж и е уверен дека сите опасности што ќе нè снајдат ќе бидат надминати така како што правеле илинденците, партизаните и сите други што со својата храброст, пожртвуваност, ум, итрина, стратегија и визија се вградиле во македонската државност. А обичниот Македонец, воден од своите инстинкти, рационалност, искуство од најтешки премрежиња и предводен од разумни лидери никогаш не може да греша.

БИТКАТА ЗА НЕЗАВИСНОСТ НИКОГАШ НЕМА ДА ЗАПРЕ

Создавањето независна држава како сон на генерации Македонци не значеше лесно влегување во светското семејство на народите како што се случи со многу други држави, кои своите соншта ги остварија со поддршка од меѓународни спонзори. За Македонија независноста значеше почеток на еден трнлив пат, кој сè уште не е завршен и кој допрва треба да донесе гаранции дека барем за десетина наредни генерации е обезбедено место на светската мапа на стабилни држави, кои се во благосостојба. Различни се причините за тоа зошто Македонија и покрај напредокот што, објективно, го постигна не дојде на ниво на средно богатите европски земји. Делумно за тоа може да се обвини македонската политичка елита, особено таа што ги удираше темелите на независна Македонија, делумно

соседите, делумно геостратежиската позиција на земјата. Бездруго, грешка е ако во овој контекст се игнорираат и интересите на големите сили, кои најдобро ги илустрира изјавата на американскиот државен секретар Џон Кери, кој Македонија ја посочи како земја на „линија на огнот меѓу САД и Русија“.

СИНДРОМОТ БЕЛГРАД - БРИСЕЛ

Независноста од Југославија, за жал, не значеше дека Македонија целосно ги отстрани линковите кон Белград и ја надмина потребата да биде зависна од некого. За жал, речиси десетина години траеше апстиненцијалната криза што владата во Скопје ја преживуваше откако станавме независна држава. И тоа токму во времето кога се поставуваа темелите на институциите и на принципите на кои сега почиваат законите, обичајните правила и менталитетот. И место по падот на Милошевиќ и косовската криза, конечно, да се оттргнеме од белградската преградка и да градиме своја автентична политика и државна стратегија, веднаш влеговме во нова преградка. Место кон Белград, очите ги вперивме кон Брисел. Место идејата за Европската унија да ја вградиме во нашата национална стратегија, почнавме процес во кој нашите ставови и решенија беа испраќани на проверка во Белгија, како центар на ЕУ. Скептиците ќе речат дека во време на глобализам ниту најбогатата европска држава Германија не е во можност да каже дека е целосно независна од САД, па затоа ниту Македонија не треба да се залажува дека може да биде вистински независна. И, навистина, реалноста е сурова, во ситуација кога од околу 2.500 етнички групи на светов има само околу 200 држави, голем е ризикот да се каже „не“ на САД, Русија, Кина, Германија или на Британија. Последните настани во Куманово и одолевањето на сите притисоци да се смени името, сепак, покажаа дека кога е во прашање националниот интерес, кога правдата е на наша страна, кога се има здрава агенда и план, зачувувањето на сувереноста е можно дури и ако моќни центри се противат на вашите одлуки.

ДРЖАВНОСТ И ПРЕДИЗВИЦИ

ЧЕТИРИ ФАЗИ НА МАКЕДОНСКАТА ДРЖАВНОСТ

Македонија во овие 24 години помина низ четири хронолошки фази. Првата е од референдумот, повлекувањето на ЈНА и формирањето на првата влада на чело со академик Никола Кљусев, сè до поразот на СДСМ на изборите во 1998 година. За овој период во кој владееја првиот претседател Киро Глигоров и премиерот Бранко Црвенковски е многу пишувано. Сите знаеме за шверцот со нафта, за срамниот начин на кој бевме примени во ООН, за катастрофалната приватизација во која работата ја загубија стотици илјади луѓе. Тоа за што досега малку се пишувало е недостигот од знаење и визија да се преброди кризата и во исто време да се создадат услови за напредок. Водањето политика по принципот „купи ден продаж“ ни теоретски не можеше да создаде услови за подбра иднина, која ние денес ја живееме. Тогашната политичка номенклатура го искористи моментот кога најголем дел од граѓаните го заменија маршалот Тито со мудриот Глигоров и во ситуација кога никој не знаеше како, навистина, функционира реална пазарна економија, го прифати хаосот на социјалдемократите на Црвенковски и на либералите на Андов и некритички ги голтаа огромните грешки во економијата и во градењето на меѓуетничките односи. Многумина сега се уверени дека да се дозволееше работата на Тетовскиот универзитет и тогашното раководство да имаше визија за проблемот со Албанците, во 2001 година ќе немавме воен конфликт. Уште повеќе се уверени дека тие што владееја од 1991 година до 1998 година да знаеја барем „е“ од економија и во исто време да имаа чесни намери, во 21 век ќе влезевме со добар потенцијал, а не со илјадници банкротирани фирми и загубени пазари во поранешна Југославија и во Источна Европа. Долгогодишното одржување на државните монополи, кои полека, но сигурно пропаѓаа, не само што ја трошеа државната каса, туку и го продлабочуваа социјалистичкиот менталитет според кој најдобро вработување е во државниот сектор.

ВЛАДАТА НА ЛЉУБЧО ГЕОРГИЕВСКИ

По изборите во 2008 година и формирањето на владата на ВМРО-ДПМНЕ и на ДА се случија низа промени во пристапот кон решавање на проблемите. Беа продадени големи компании на странски инвеститори како телекомот, „Окта“, скопската цементарница и други капацитети. Беше направен обид да се смени начинот на размислување со воведување низа десничарски филозофии во економијата, но освен успешното воведување на ДДВ и кампањата за купување домашни производи, кои го втурнаа сегашниот

премиер Никола Груевски во највисоките кругови на политиката и на политичката популарност, владата на Георгиевски не можеше да се пофали со реални реформи, кои, ако веќе не можеа да го покачат животниот стандард, барем можеа да создадат предуслови за долгорочен напредок. Забрзувањето на пристапниот процес кон Европската унија, кој почна премногу доцна во владеењето на СДСМ, е единствениот процес што може да се прогласи за визионерски и покрај тоа што потпишувањето на Договорот за стабилизација и за асоцијација во Загреб може да се препише на обидот на Брисел да ја намали тензијата на меѓуетнички план среде вооружениот конфликт. Што се однесува до реформите и до знаењето во администрацијата, тогашната влада, со чесни исклучоци, кои донкихотски се обидуваа да внесат западни стандарди и пристап во работата, немаше никаков успех. На ниво на влада немаше јасна програма како земјата ќе ги надмине децениските проблеми во образованието, земјоделството, банкарскиот систем. Многумина од државните функционери на своите фотелји седнаа без никакво претходно знаење и сè уште своите ставови ги градеа врз основа на советите на популарни професори, кои претходно, во неколку наврати, ѝ ставаа јамка на македонската економија со своите тези, кои никаде не беа докажани.

ПОСТКОНФЛИКТНА МАКЕДОНИЈА

Самиот факт дека владата формирана по конфликтот во 2001 година и изборите во 2002 година за две години смени тројца премиери (Бранко Црвенковски, Хари Костов и Владо Бучковски) јасно говори како била водена Македонија во овој период. Со исклучок на тогашниот Секретаријат за евроинтеграции, кој повеќе од успешно ја заврши работата со одговорот на прашалникот од ЕУ како предуслов за почеток на процесот за добивање кандидатски статус, подоцна во другите институции немаше никаков напредок во смисла на воведување нова практика и политика. Повеќе од една деценија во државата сè уште имаше монополи во неколку важни гранки, без големи напори да се промени состојбата. Се разбира, сето тоа на товар на граѓаните, кои плаќаа огромни цени за интернет, на пример. Големите скандали, како тој со продажба на земјиште во центарот на Скопје, кои се базираа на дискрециското право на министрите, се најдобар показател за недостигот од желба работите да се средат, се разбира, за да може да се продолжи со коруптивно однесување на сите нивоа. Колку е погубна политиката во која плановите на Брисел и на Вашингтон имаат предност во однос на националните интереси на македонските граѓани, се виде со Референдумот за територијална поделба со кој ги задоволвивме САД и ЕУ, а

за навек ги осакативме урбаните луѓе во Струга и во Кичево, нешто што нема да биде заборавено никогаш и поради што СДСМ секогаш ќе има црна дамка на своја сметка.

ДЕСЕТТА ГОДИНА ВЛАДЕЕЊЕ НА ГРУЕВСКИ

Неговите критичари ќе речат дека единствена причина за долгото владеење на Груевски е неговата стратегија за субвенции на земјоделците, за третман на пензионерите, за финансирање на медиумите, за влијание во јавниот сектор или во судството. Малкумина од тие што сакаат да го симнат од власт размислуваат за начинот на кој тој со хируршка прецизност им се обраќа на специфични целни групи. Се разбира, и во владеењето на Груевски и на новото ВМРО-ДПМНЕ има низа грешки и популизам како што има секаде во светот, вклучително и во старите и водечки демократии, но никој не може да каже дека во времето на оваа влада Македонија не се смени како држава. Всушност, само малкумина ја сфатија идејата на Груевски во својот мандат да ја промени, да ја деконструира политичката оставнина од социјализмот, подоцна преземена и од СДСМ, во која министер може да биде само некој од „добра фамилија“, директор само некој што е дел од деловното лоби градено уште во комунизмот, доктор во скопскиот клинички центар може да биде само син на доктор, професор на факултет да биде само ќерка на професор, амбасадор да биде само внук на голем директор или политичар и така натаму. И покрај низата грешки во изборот на дел од државните функционери, сепак, Груевски успеа во својата намера и законски и кадровски да ја деконструира општата слика и со поставување низа млади луѓе на важни позиции да созда-

де потенцијал што ќе биде корисен и кога тој ќе застане од власт. Многумина на почетокот на 2007 година се шегуваа со одлуката на владата да се казнуваат сопствениците на објектите што нема да се грижат за хигиената на своите тоалети, како што се правеа шеги и за кампањата за трето дете или за многудетни семејства. Многумина не ги забележуваат промените направени во земјата затоа што најголемиот дел од граѓаните паметат до три дена, а уште поголем дел се занимаваат со дневна политика место со реални животни работи од кои најмногу зависи квалитетот на животот.

Груевски, иако во последниве десетина месеци мораше да повлече низа проекти, како законот за хонорарци или за високо образование, во претходниве девет години успеа да спроведе низа закони за кои Црвенковски, Георгиевски, Костов или Бучковски немаа ни идеја дека треба да бидат спроведени. Законот за пушење во земја што е на врвот во Европа според бројот на пушачи е еден од примерите што кажува дека дури и непопуларни проекти од кои се губи рејтингот мора да се спроведат ако со тоа се превенираат болести и ако директно се штеди. Соочувањето со „белата чума“ од која страда цела Европа, како и проблемот со емиграцијата во странство, се уште две од прашањата од кои бегаа сите претходници на Груевски. Никој од нив не сакаше ниту да разговара на овие теми иако уште пред распадот на Југославија овие процеси почнаа да ги осакатуваат македонските села и градови. Запирање на процесот на иселување е, практично, невозможно затоа што на него влијаат фактори како гладот на Германија и на ЕУ за свежа работна сила поради која земји како Бугарија, Албанија, Косово и Романија останаа без една четвртина од своето население. Сè полибералниот начин на живот силно го

наруши и традиционалното семејство што влијае и на сè помал број новородени деца. Во други времиња владите молчеа и се надеваа дека никој нема да се сети на овие прашања и така беше. За жал, покрај објективните пречки да се реши проблемот со сè помалиот број новородени, земјата се соочи со одлука на Уставниот суд според кој падна владиното решение да се дава финансиска помош на семејствата на новородени деца во местата каде што има помал наталитет. Најголемиот дел од овие места се доминантно населени со Македонци.

Се разбира, стотина редови се премалку за да се направи добра анализа на 24 години независна Македонија и овој текст треба да се чита како субјективна оценка на авторот за состојбите за кои лично сведочел од своето полнолетство. Многу работи се пропуштени, но затоа најголем дел од вас, читателите, имаат пристап до евртин интернет преку кој можете да ги проверите фактите за македонските влади и за нивната улога во создавање на Македонија за која се бориме, стабилна, богата, со среќни луѓе, отворена за светот. Тоа што не смее да се занемари при оцената на кој било политичар е дека во земја како Македонија, каде што сите се „квалификувани“ за премиери, министри, селектори на репрезентации и каде што сите знаат сè, а ретко кој почитува туѓи успеси и напори, е навистина тешко да се биде политичар. Во земја во која од етничките проценти избројани на попис зависат колективни човекови права, каде што одредени политички лидери работат по комшиски интереси и каде што националниот канал има обврска да објавува емисии на седум различни јазици, воопшто не е лесно да се биде политичар. ■

НЕНАД ТАНЕСКИ, ДОКТОР ПО НАУКИ ЗА БЕЗБЕДНОСТ

ИНТЕРВЈУ

ВИСТИНСКИОТ БЕЗБЕДНОСЕН ПРОБЛЕМ СЕ ПОВРАТНИЦИТЕ ОД БОИШТАТА, А НЕ БЕГАЛЦИТЕ

Постојат реални шанси „воени пријатели“ да влезат во државава заедно со бегалците и да останат во Македонија. Но повторно нивниот интерес не е дејствување и цихад во Македонија, туку низ Европа. Балканот е само попатна станица и подготовка за натамошно дејствување

Разговараа | Ненад Мирчевски

Сметам дека Македонија не е директно загрозувана од бегалците. Поголем се повратниците од боиштата во Сирија и во Ирак. Ова е клучно прашање на кое треба да му се обрне внимание, предупредува универзитетскиот професор Ненад Танески. Професорот, доктор по науки за безбедност, вели дека Македонија треба будно да ги следи активно-

стите на државите-членки на Европската унија што сè преземаат во насока на намалување на негативните ефекти од бегалската криза, но и смета дека треба итно да се подготват прописи што ќе го регулираат движењето на емигрантите низ нашата територија, нивната здравствена состојба, заштита на луѓето што се во контакт со бегалците...

■ Последниве месеци бегалската криза е во центарот на безбедносните теми. Свесни сме сите дека овие кризи се сериозен проблем за секоја држава, а посебно за сиромашните. Колку мислите дека, реално, ќе ја погоди Македонија? **ТАНЕСКИ:** Не мислам дека Македонија е сериозно погодена од оваа бегалска криза во безбедносна смисла. Точно е дека државата има финансиски непланирани трошоци поради кои ќе трпат некои тековни планирани работи, потоа веројатно треба сериозен пристап за превенирање евентуални болести,

ангажирање човечки и материјални ресурси за потребите на бегалците, но тоа се други теми, кои не ја засегаат директно националната безбедност. Но, сепак, треба да се нагласи дека при вакви бегалски кризи секогаш постои висок ризик од загрозување на безбедноста на луѓето и на нивните имоти во државата-домаќин на бегалците. Во нашиот случај бегалците од воените зони, како и емигрантите што патуваат по истата маршрута, нашава држава ја поминуваат без намера да се задржат и поради тоа сметам дека Македонија не е директно

...
Бројката на бегалци и на емигранти што побарале азил во Македонија, за среќа, засега не е голема

■ Тогаш кој е клучниот безбедносен проблем за Македонија? **ТАНЕСКИ:** Бројката на бегалци и на емигранти што побарале азил во Македонија, за среќа, засега не е голема, па МВР, веројатно, нема да има проблем да ги провери. Но не очекувам да бидат проблем пријавените, туку непријавените, кои илегално ќе престојуваат во државава, а покрај врските во Македонија, ги имаат и качанските врски од Косово, што ќе им овозможи лесно да се засолнуваат по потреба или на територија на Македонија или на Косово. Значи, според мене, ова ќе биде клучното безбедносно прашање за

Македонија во наредниот период, повратниците, нивните соборци и нивните активности.

■ **Според некои анализи што се појавија деновиве, проблематична е огромната бројка мажи-бегалци наспроти жени-бегалци. Дали мислите дека има основа за тврдењата дека се работи за цихадисти?**

ТАНЕСКИ: Бројките се тие. Мажи има четири до петпати повеќе од жени-бегалци, но соодносот не е предмет за безбедносна анализа. Во моментов низ целиот Блиски Исток и африканските земји зафатени со конфликти има околу 15 милиони внатрешно и надворешнораселени лица и сигурно уште најмалку толку што зависат од хуманитарна помош. Голем број од раселените живеат по привремени центри и во бегалски кампови. Веќе четврта година немаат каде да се вратат, а и губат полека надеж дека во иднина ќе имаат. На патот кон подобар живот и иднина (така било отсекогаш) прво одат мажите, кои треба да создадат услови за да ја повлечат фамилијата. Така што, не е ни чудно што во овој бран бегалци мажите, и тоа работоспособните, се повеќе од жените. Но, постојат и жени-ци-

Во моментов низ целиот Блиски Исток и африканските земји зафатени со конфликти има околу 15 милиони внатрешно и надворешнораселени лица и сигурно уште најмалку толку што зависат од хуманитарна помош

хадисти, терористи-самоубијци, така што ваквата анализа нема основа. Факт е дека при улични демонстрации и протести или при давање отпор кон силите за чување јавен ред и мир мажите потешко ќе бидат совладани од жените, но ова прашање во никој случај не ја засега безбедноста на Македонија, повеќе е проблем за крајната дестинација на емигрантите, каде што имаат желба да се сместат. Засега како најпосакувани крајни дестинации се Германија, Британија, Франција и Шведска.

■ **Во некои странски, а и домашни медиуми како директни виновници за бегалската криза се посочува саудискиот принц, кој, наводно, ги финансира бегалците на пат кон Европа, а во други САД, кои преку свои невладини организации ги мотивираат бегалците од војните да тргнат кон Европа. Колку има вистина во овие тврдења?**

ТАНЕСКИ: Ова се сериозни обвинувања, кои не можат да се докажат и се само шпекулации. Но можеме да видиме дали постојат и ако постојат кои се аргументите што би биле во полза на овие тврдења. Саудиска Арабија се плаши од ИСИС идентично колку и другите држави. Потврда е изградбата на 950-километарскиот ѕид на нејзината граница со Ирак. Сидовите отсекогаш, па и денес, во модерно време, имаат иста цел, да се задржи редот внатре, а хаосот надвор. Саудиска Арабија не ги контролира ИСИС, на против досега претрпи неколку упади од ИСИС, кои завршија со по неколку жртви. Оттука, тврдењето дека Саудиска Арабија финансира борци на ИСИС на пат кон Европа не е многу издржано. Но, од друга страна, Саудиска Арабија се јавува како главен финансиер на сунизмот низ Европа. Гради џамии, дава стипендии, обучува свети луѓе итн., со други зборови, постои можност финансиски

да помага сунити (вахабисти) во своите намери да заминат кон Европа. Значи веројатноста да спонзорира припадници на ИСИС на пат кон Европа, според мене, е мала, но можно е да помага на извесен број бегалци на патот кон Европа.

Што се однесува до тврдењата дека САД се подбужнувачите на кризата, повторно има аргументи „против“, но има и аргументи „за“. Во последнава година САД сериозно се занимаваат со подемот на Кина и на Русија и тоа е за нив клучна тема во меѓународните односи на која се фокусирани. За да не се случи по пет или десет години да зборуваме за „lonely America“, односно да не станат осамелната држава, тие мораат да ја задржат Унијата како сериозен партнер. Доколку Германија или Франција заклучат дека зад оваа криза стојат САД, тогаш САД би останале без својот единствен сериозен партнер, ЕУ, што и геополитички и геостратежиски би претставувало самоубиство за САД.

Но, ајде да ги видиме аргументи што одат в прилог на ваквото тврдење. Откако САД сфатија дека треба посериозно да се позанимаваат со позицијата на Русија, Европа се најде пред сериозен предизвик – да одбере страна. Кокетната Европа во неколку наврати успеаваше да не ги налути САД, а сепак да остане на линија на комуникација со Москва, позиција што повеќе му одговара на Путин, а помалку на Обама. Историјата двапати покажа дека за Европа целосно да се сврти кон САД, треба да е под закана и слаба. Со бегалскава криза, Европа полека се соочува со сериозна закана и од економски и од безбедносен, па и од политички аспект. Финансиските трошоци за бегалците се огромни, а ќе бидат сè поголеми. Демонстрации од страна на бегалците и емигрантите веќе има низ повеќе држави во Европа и не ретко завршуваат со нарушување на јавниот ред

и мир. Во последно време полека се будат и националистите, чиешто протести ескалираат во судири со полицијата, а не е ни чудо што во некои анализи се зборува и за подем на неофашизмот низ Европа. Повеќето европски лидери имаат различни ставови како да излезат на крај со кризата, а тоа дополнително ги разликува и така веќе разнишаните темели на Унијата. И доаѓаме до точката на кој начин САД ќе ја спасуваат слабата и немоќна Европа, а за возврат Европа повторно, нови четириесет години, ќе им искажува благодарност на САД, а ќе се конфронтира со Русија. Ова мислење би немало никаква основа ако во најскора иднина не видиме акција од САД против ИСИС или дури и против Башар ел Асад.

■ **САД имаа намера уште во 2012 година да извршат удар врз режимот на Асад, но Русија и Кина ги спречија. Како би го извеле сега тоа?**

ТАНЕСКИ: Во 2012 година САД сакаа врз основа на правилото „Одговорност да се заштити“ да го нападнаат режимот на Асад со цел да се заштитат цивилното население и демократските сили во Сирија. Но единствен сојузник што ѝ остана на Русија во Медитеранот е Сирија, па заедно со Кина решително застанаа во одбрана на Асад. Само еден месец подоцна почна конфликтот во Украина, а мерките против Русија воведени поради тој конфликт, сепак, ја забавија руската економија и имаат какво-такво негативно влијание. Сега, откако на Русија ѝ отворија еден фронт (украинскиот) веројатноста да се конфронтира на уште еден (сирискиот) ќе биде помала. Со оглед на значењето што Сирија го има за Русија, можеме да очекуваме дека Русија нема тукутака да дозволи уривање на Асад, но ако се потсетиме на Косово 1999 година и на бегалската криза, која беше протолкувана како хуманитарна катастрофа и загрозување на светскиот мир и безбедност со 350 илјади бе-

галци, не гледам тогаш зошто сега, со речиси половина милион бегалци во Европа, целава оваа бегалска криза да не се протолкува како хуманитарна катастрофа и загрозување на светскиот мир и безбедност. Единствената разлика е во тоа што тогаш негативецот беше Милошевиќ, а сега е Асад.

■ **Да претпоставиме дека сте во право. Дали мислите дека Европа ќе преземе посериозни мерки за сопствена заштита?**

ТАНЕСКИ: Јасно е дека никој во догледно време не очекува стабилизирање на состојбите со бегалците. Некои луѓе сметаат дека емиграцијата во оваа година зема замав од библиски размери, но анализите укажуваат дека уште сме далеку од крајот. Поради тие најави, со време, државите-членки на ЕУ решија сами да наоѓаат механизми за соочување со овој проблем. Унгарија го довршува ѕидот, Чешка бара војската да ја чува границата од бегалците, Бугарија распоредува војска по границите, Полска и Словачка најавија дека ќе ги отворат вратите само за христијанските бегалци, а деновиве таква најавуваа дадоа и Чесите итн. Официјалната политика на државите од некогашната Источна Европа или „новите“ држави-членки на Унијата имаат многу потврда политика и предлагаат потврди мерки за соочување со бегалската криза наспроти државите од старата Европа. Но, мое мислење е дека мирољубивата и солидарна Европа нема да воведат радикални мерки за соочување со кризата. Сепак, и овој пат веројатноста е поголема дека кризата ќе се разрешува со воведување нови прописи. Британија веќе почна (иако беше веднаш и критикувана). Деновиве треба да стапи во сила нов закон со кој работата на црно не само што значи протерување на илегалецот (депортација), туку е надополнета со шестмесечна казна затвор и конфискација на целиот имот и заштеда. Паричните затворски казни за

Никој во догледно време не очекува стабилизирање на состојбите со бегалците. Некои луѓе сметаат дека емиграцијата во оваа година зема замав од библиски размери, но анализите укажуваат дека уште сме далеку од крајот

работодавците на илегалните доселеници, како и за помагачите (превозници, вдомувачи итн) се, исто така, значително зголемени. И во Германија и во Франција постојат најави за заострување на нормите што се однесуваат на азилантите и на емигрантите. Примерот веројатно набргу ќе го следат другите. Значи, преку заострување на казните и воведување нови правила Европа ќе се обиде да се соочи со кризата.

■ **Дали и Македонија треба да преземе конкретни чекори во овие насоки?**

Секако дека Македонија треба будно да ги следи активностите на државите-членки на Европската унија што се преземаат во насока на намалување на негативните ефекти од бегалската криза. Меѓутоа, покрај заострување на политиката за азиланти и илегални доселеници, која, веројатно, со време ќе ја преземаме и ќе ја усогласуваме со земјите-членки на Унијата, можеби е попотребно уште веднаш да се направат анализи за тоа кои прописи, односно правни норми ќе можат на најсоодветен начин да ја регулираат материјата што во многу сегменти има посредни допирни точки со специфичната тежина на бегалската криза кај нас. Тука, пред сè, мислам дека правилата на заострување на азилантската или на бегалската политика не се толку неопходни колку што е неопходно да се регулира движењето на емигрантите низ нашата територија, здравствените прегледи и нивната здравствена состојба, собирање на отпадоците и нивно уништување, заштита на луѓето што се во контакт со бегалците, дезинфекција на возилата или, со други зборови, во сите наброени сегменти не смее да има пропусти. Веројатно се секават на хистеричната од ебола и што се преземаше тогаш на аеродромите. Сега, за среќа, нема најави за посериозни болести што доаѓаат од територијата на Африка или од Блискиот Исток, но на ова прашање треба да му се пристапи сериозно. ■

ЗА ОБИЧНИТЕ СУПЕРХЕРОИ!

НОВА ФРАЗА НА СДСМ - ПОДЕЛИ СЕ, ПА ВЛАДЕЈ?!

АНАЛИЗА

ЗАЕВОТО НОВО РУВО

Загубени во преводот (сега италијански) при препишувањето на програмата и ментално заглавени во првата половина на деведесеттите години на минатиот век, врхушката на социјал-демократите со кеф и мазохистички ја продолжува старата губитничка игра. проблемот, пак, во актерскиот вознес на СДСМ, го создава лидерот, неталентиран за глума, настрана за политика, но и за значењето на зборовите. На пример, нуспроизвод...

Пишува
Љупчо Цвеџиновски

Просирната фацијална експресија на самопрогласениот муртински спасител го издава секој негов обид за лага, нешто што тој постојано го практикува, а, според константноста, е чин за кој верува дека е роден. Најверојатно, екипата околу него има една и единствена цела - да го куражи секој пат кога психички ќе падне и ќе ја почувствува вистината дека е „стока“ за една употреба, секојдневно да го „дува“ неговото его и има за задача на секои пет минути да му кажува дека е најдобар, нај-

мен и најубав. И дека работата одлично му оди. Свесни се дека одлично му лежат шпанските серии, па конкурентот на Ранду ја доби улогата за „раскинување“ со другиот дел од „револуционерите“. Или беше Касандра... Така, неочекувано за многумина лековерни, бестрашниот лидер излезе и среде Струга си кажа дека неговата партија излегува од т.н. коалицијата „Граѓаните за Македонија“. И упс, статива - никој не се шокираше?! Па не залудно во името на оваа демек-коалиција имате членувана именка. Да, ова се „граѓаните“ за Македонија. Токму тие, определена група из-

брани, предодредени да владеат и да даваат изим за егзистенција. И никој друг. Тие се граѓаните, а сè друго е стока, овци, ситна боранија, која не заслужува ни да биде во иста просторија со нив. На отворено може, но на минимум 500 метри растојание. Остатокот се обичните смртници или граѓани, а кај нив се ГРАЃАНИТЕ. Секако, основен предуслов за дружба е да имате дострел со павер-елемент од минимум четири метри и да сте незадоволен. Од што било. Жена, третман пред кооперација, позиција на работа, големината. На примањата, се разбира...

КОСТОВ: ПОЛИТИЧКА АНТИЛОГИКА, КОЈА СЕ ГРАНИЧИ СО АПСУРД

Колумнистот Сотир Костов вели дека Зоран Заев, и СДСМ, како по обичај, пак повлекоа нелогичен потег на јавната политичка сцена: Со еден куршум „убија“ две коалиции: првата, коалицијата со петнаесетте помали политички партии, со која се поделија; и втората, коалицијата со граѓаните и со невладиниот сектор (82 невладини организации), со која, исто така, „го растурија бракот од интерес“, кој го одржуваа Сорос и огромната желба преку улична демократија, значи без демократски, фер и слободни

избори, конечно, да се дојде на власт.

КОСТОВ: Овој потег е во спротивност на здравата политичка логика, која вели дека е неопходно окрупнување на опозицискиот блок, доколку се сака успех на договорените вонредни парламентарни избори во април в година, а тоа е конечно да се победи ВМРО-ДПМНЕ и да се освои власта во РМ. А Заев го направи сосема спротивното: по не знам кој пат ја раситни опозицијата, свесно или несвесно, тој самиот си знае, а последицата е сведување на политичка боранија на тоа

што ќе остане од опозицијата. Според мене, оваа политичка антилогија се граничи со апсурд. Очигледно, некој, а тоа се Зоран Заев и СДСМ, има погрешна и до максимум искривена слика за себе, својата позиционираност и моментната политичка моќ. Зоран Заев се однесува како лидер, кој за себе мисли дека е многу силен, исто така, дека партијата му е моќна, и ете само што не победил на изборите што претстојат. Тоа е еден сладок сон, кој во април в година за СДСМ ќе стане грда и, по не знам кој пат, болна реалност. Народот ќе ја испорача својата фактура, а тоа

за СДСМ и за Зоран Заев ќе биде конечен „банкрот блуз-бенд“ во политиката.

На политичарот и лидер Зоран Заев при практикувањето на политиката, така како што тој ја сфаќа, му помина во навика да се заканува, посочува Костов. Според него, тој, очигледно, е влезен во еден, за не го, до максимум интересен филм во кој има незаконско снимање телефонски разговори, неовластено објавување ленти со такви разговори и гледаме секојдневни закани за сè и сешто до секог во РМ.

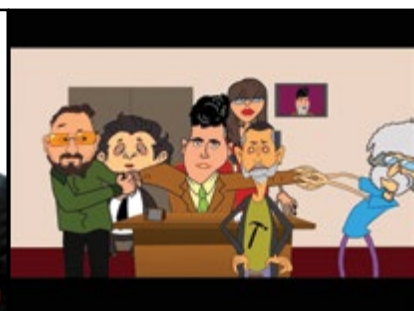
КОСТОВ: Нему заканите и уцените во политиката му станаа секојдневна навика и чинам дека поле-

ка, но сигурно веќе е зафатен од синдромот на црн и злобен нихилизам. Неговото заканување со повторно фрлање политички бомбите на терористите и на сверовите од ИСИС. Разликата е што тие се закануваат, но и отсекуваат глави на невини луѓе, а нашиот политички десперадос и правен дилетант, фрла вербални бомби врз политичари (Никола Груевски, Мендух Тачи, Али Ахмети и многу други), политички партии (ВМРО-ДПМНЕ, ДУИ, ДПА, а еве сега ги предизвикува и малите и средни политички партии на кои им откажа љубов), на целата извршна власт, на судството и, секако, на законодавната власт, која ја игнорира и не ја почитува

веќе повеќе од една година. Според него, никој не чини и ништо не вреди во Македонија, освен тој и СДСМ. Тоа е исклучителност од најдолен вид, политички тероризам и сеопшт нихилизам од марксистички и од ленинистичко-сталинистички вид. Тој сè уште невлезен во собранието повторно се заканува, специјалниот обвинител сè уште неизбран, а тој и неговите веќе поставуваат рокови за поднесени кривични пријави и донесени судски пресуди. Бог да те чува, и немој случајно Зоран Заев да те брани, бидејќи тој знае само да уценува и да држи во политички залог. Заслепен со политичка омраза и одмазда по секоја цена, тој не гледа дека бумерангот веќе патува кон него.

Раскинување за „машала“, со 82 невладини организации и со 15 партии?!

Сепак, колку потсмешливо и да гледате на „раскинувањето“ на Заев со т.н. НВО, кои кога, некогаш во иднина, СДСМ ќе победи ќе мораат да се прекрстат во ВО или во НЛО, факт е дека од овој потег на лидерот народот нешто и научи... Верувале или не, но СДСМ раскина со неверојатни 82 невладини организации?! Ни повеќе, ни помалку. Тамам се соземате од бројниот шок, кога слушате - имало и цели 15 партии во коалицијата?! Вистинскиот и реален проблем настанува кога ќе се обидете да се сетите - кои се тие 82 НВО и 15 партии? Од прва, ќе ви „текне“ за три-четири, максимум пет Соросови чеда што глумат невладин сектор во Македонија (факт за кој пишува и американската „Нешнел ривју“), но за повеќе, сигурно, нема да се сетите. Кај партиите, пак, тешко дека ќе стигнете и до таа бројка. По ЛДП и НСДП ќе најдете на кор-сокак. Ви оди ли умот накај ДОМ? Не, не, тие се „независни“. Настрана, лесно превртливи и многу зелени... Како и да е, но информацијата за самостојниот поход на СДСМ на овие избори одекна исто како и нивните петардоидни бомби, за кои лидерот се закани дека повторно ќе ги ставел во погон. Како и секогаш, ако

не се задоволи. Реалните проблеми при преговорите и договорите не се битни, битен е само филмот на врхушката на социјалдемократите, односно приказката што сакате да му ја продадете на потценетиот народ. А тој никако да ја купи. Слично како во шегата со Црногорецот, кој од келнерката бара кафе „силно како него и слатко како неа“, а по вкусувањето кусо вели: „Еј мала, да не се прецени малку, а?“ Шегата настрана, но СДСМ најави дека ќе оди со сопствена програма. Неверојатно. Конечно, ќе има програма. Макар и италијанска. Сите се во исчекување на првото програмско чедо на партијата. А првите кутриња се фрлале во вода...

Заевото ново руво

Најновата сказна, која личи на Андерсеновото „Царевото ново руво“, се заканува целосно да ја разголи македонската опозиција. Разликата меѓу лековерниот цар, кој сакал да

се перчи пред народот со пари и да се облекува во најскапата облека, и македонската опозициска врхушка, сепак, не е во скапата гардероба и животен стил. Лидерскиот двоец на „револуционерите“ вози автомобили и ципови од 80-ина илјади евра, глисери од 100-тина илјади, а има вили во Грција и кирии во Македонија од неколку стотици илјади европски банкноти. „Популарната“ половина од револуционерниот дует носи и чанти од по три-четири илјади евра. Машката, пак, има 12

милиони европски причини за добра егзистенција. Но хедонизмот не е единствената врска со царот од приказката. Тоа се измамниците. Во приказката, тие му ветија на царот тоалета што нема да ја видат глупавите, а на нашата врхушка измамниците им ветија „бомби“ со детонација видлива за сите.

За жал на нашите корисници на „новото руво“, односно на „бомбите“ (не случајно во наводници), се случи спротивен процес од вето-ното и истите петарди ги прифатени само социјалдемократите, родени и задоени со комплексот на надреденост. Најголемиот проблем го иницира измамниците. Кај Андерсен, тие избегават уживајќи во царевите пари. Кај нас заглавија во затвор, без вработувањето во странство издејствувано кај побратимот-премиер на Заев. Се-

пак, ова не го означува конечното соголдување на опозицијата. Допрва доаѓа конечниот чин, кој треба да покаже дека главната цел на наследникот на Црвенковски е пустото добивање на власта, без скрупули и избор на средства што, за нив, се оправдани од целта. Сè уште е во тек обелоденувањето на сценариото наречено „Големата лага“, препишано од Гебелс, кој по употребата на неговото дело од луѓе што ги краси називот „комунисти“ или поконкретно „комуњари“, наголемо се превртува во гробот. Дел од сижето е и „разделбата“ на СДСМ со т.н. 82 НВО и 15 партии. Навлечените на турски серии, некои граѓани (без член во именката) сакаат вакви срцепарателни разделби, но понтата е во лагата за разделбата. По неа, секој си дејствува сам и според своите убедувања, нели? Можеби во некоја шпанска или турска серија, но не и во Македонија. Овде, сите раководени од еден ист центар ќе плукаат по ист противник и ќе се прикажуваат како посебни. За жал, и просирни. Нова фразеолошка форма на старата желба, која сега се вика: „Подели се, па владеј!“ Башка, лошо звучи, освен кога би биле во прашање клонови. За поголема жал, пак, токму за клонови и се работи. И така, овцата Доли поцрвени... ■

ФРОЈД ЗА СПАСИТЕЛОТ ОД МУРТИНО

„Упс! Аман, не пак...“ Вака, најверојатно, гласела првичната, искрена реакција на „сборците“ од СДСМ на лидерскиот лапсус. Којзнае кој по ред. Истиот тој што зборуваше за наркокартели во Јужна Африка, го погрешил името на првиот македонски роман, наведе дека има повеќе татковци и за кого Македонија е фригидна, сега апсолутно се надмина себеси. Според психоаналитичарите, ова е добар знак дека процесот на разголдување на душата е при крај, а, според Фројд, пак, лапсус лингвата има просто објаснување: Тоа што го носите и потиснувате во себе, едноставно излегува. Така и бестрашниот лидер, истовремено со заканата за нови „бомби“ зачинета со напуштање на парламентот од тие што, конечно, по 17 месеци и потрошени 800.000 евра се вратија?! си го искажа најголемиот страв. Се вика избори. Ништо повеќе. Рече и не порече: Предвремените избори во 2016 година се нуспроизвод на договорот... Ќе се најде ли јунак во СДСМ да му каже да не зборува за тоа што не го разбира. Нуспроизвод е несакан ефект. Барем да прочитал објаснување за употреба на лек. Еднаш...

За „Република“, Денот на независноста има уште едно дополнително значење. Пред цели три години, нов неделник се појави на пазарот и веднаш се наметна на македонскиот медиумски простор како суштински извор на анализи и на предвидувања. „Невозможна мисија“ е да се издвојат текстови што ја одбележаа третата година на „Република“ без да се даде контекстот што го преживеа Македонија во својата 24. година од независноста

Пишува | Наум Стоилоски
Фошо | Горѓи Личовски

Од минатата прослава на независноста на државата, до овој Осми септември, Македонија измина пат од „Седум милји“. Можеа ли многу работи да се предвидат? Да, можеа. И беа предвидени; и беа упатени предупредувања. Можеа ли да се избегнат? Е за тоа ќе треба да измине доволно време, да се оладат некои глави. Па бидејќи низ оваа измината година „Република“ направи ретроспектива за „Мрачното време на транзицијата“, ќе може да се анализира годината на обидот за „пуч“, за „бомбардирање“ на безбедносните систем, годината на жестоки насилни протести, годината кога Македонија повторно положи жртви против терористички групации, цихадистички ќелии, годината на соочувањето со налетот на емигранти...

„КОЈ ДОБИВА, А КОЈ ГУБИ?“

Уште по објавувањето на веста за случајот „Пуч“, „Република“ објави анализа во која се содржи суштината на сето тоа на што сме сведоци изминатите шест месеци. Според тоа како се одвиваат работите, веројатно овој текст ќе ја има истата свежина до изборите договорени за април в година.

„Првата вест што го обиколи светот е дека во Македонија имало пуч, при што сите што ја слушнале веста замислуваа тенковски колони како влегуваат во Собранието, зградата на Владата и во претседателската резиденција. Тоа без никаква дилема значи дека Македонија е таа што најмногу загуби... На листата на губитници, веднаш по татковината,

е Зоран Заев. Освен ако нема цел при целосното пропаѓање да го повлече со себе и премиерот Груевски, нема никаква логика зошто тој влезе во сценариото што го следиме со денови. Во земја во која тој има четирипати помал број поддржувачи од Груевски, во земја во која политичката поддршка неретко се дава и поради лична придобивка, но, пред сè, поради традиционални идеолошки претпоставки, Заев не може да се надева дека со информациите, па дури и тие да се најстрашни, ќе си ги заменат местата со премиерот... Пред сè затоа што македонските граѓани ќе знаат да ги казнат тие што вршеле незаконски дела ако се докаже дека навистина вршеле, но нема да ги наградат тие што, освен тоа што немаат никаква идеја за начинот на кој би владееле со земјата, немаат алтернатива за сегашната политика, немаат структура и покрај тоа што најавија влада во сенка. Другата причина е јасна - не се дава награда на тој што, мислејќи дека има моќно оружје в џеб, отишол да преговара и да се пазари за нешто за што никој нормален политичар не смее да прави пазар. Тоа што неколкупати јавно негираше одредени дела, па потоа признаваше дека лажел е веќе стара приказна“, стои во анализата „Кој добива, а кој губи?“, објавена на почетокот на февруари.

„МРАЧНОТО ВРЕМЕ НА ТРАНЗИЦИЈАТА“

8 Септември е денот кога Македонија се определи за државност. Оттогаш, Македонија и Македонците отворија нова страни-

ца, нова борба за зачувување на својот идентитет, на својата посебност, на своето човеково право за самоопределување, кој трае и ден- денес. Но, ќе беше ли сè поинаку доколку во тие први години на државност националните интереси натежнаа врз личните интереси по кои се водеа наследниците на стариот систем? Колкава ли ќе беше економската моќ на граѓаните, но и на државата, доколку не се случеа криминалните активности поврзани со приватизацијата на општествениот имот?

Низ редовите на фељтонот „Мрачното време на транзицијата“ се пренесе атмосферата што владееше во Македонија кога растот на БДП беше во минусно салдо, кога невработеноста растеше секојдневно, инфлацијата се дигна до 15 проценти на месечно ниво, а државата создаваше моќници кои управуваа со

животите на луѓето, злоупотребувајќи ја власта во услови на економска блокада од југот кон Македонија и светско ембарго кон северната граница.

Фељтонот не случајно почна во септември, месец што се поврзува со почетокот на падот на СДСМ и неговиот постојан лидер. Месец и датум, 15 септември, ден кој жртвите на транзицијата го одбележуваат како ден на изгубените надежи, ден на илјадници стечајци, измамени штедачи, невработени, социјални случаи, земјоделци, пензионери, 150 затворени компании и повеќе од 200 илјади избркани од работа. За да не се заборава. За да не се повтори.

ПУЧ, БОМБИ, НАСИЛСТВО

Како тоа постојано кога е во неволја, СДСМ добива прислушувани материјали? - анализира

„Република“ во „Пет разузнавачи на квадратен метар“. Во неа се користеа сведочења на истакнат член на опозицијата - професорот Милан Бабаноски, поранешен шеф на Службата за државна безбедност, кој директно посочува на медиумски куќи вмешани во шпионски игри. За волја на вистината, токму Бабаноски беше забележан како манипулира со младинците во првите редови на протестите пред владата, кои потоа станаа насилни и во кои беа повредени повеќе полициски службеници.

„Македонија, за разлика од Србија, Украина и од Египет е една од земјите каде што теоријата на Џин Шарп нема успешна реализација на терен, пред сè, поради лошо испланираното сценарио на странските агентури и поради немањето минимум капацитет кај опозициското раководство, вклучувајќи ги и Соросовите инсталации, да го спроведат планот што им е сервиран на тацна, во кој прецизно се означени целите кон кои треба да се дејствува“, анализира „Република“ во март, а во контекст на однесувањето на опозицијата според Соросовите „Водич за востанија“.

Околу сувереноста и странските пресметки, „Република“ го анализираше и однесувањето на медиумите. „Беше потребно време, но сувереното македонско општество ја надмина инфериорноста наметната од политичарите кои за секој свој чекор бараа аминирање од странските амбасадори... Актуелната политичка криза повторно ги активира новинарските дејци да се обидат на голема врата да ги вратат 'Гувернерите и гувернантите' на Македонија“ - предупреди „Република“ во март.

„ТИ КАЖУВАМ ЌЕРКО, СЕТИ СЕ СНАО“

Напливот на бегалци со кој сега се соочуваат Македонија, балканскиот регион и ЕУ не е изненадувачки, ако се земеа предвид анализите и предупредувањата што доаѓаа од грчката страна.

„Новиот министер за одбрана на Грција, контроверзниот Панос Каменос, кој беше и во владата на тројната коалиција предводена од Самарас, ги збунува грчките партнери во НАТО и во ЕУ со својата изјава дека ако кредиторите не ги прифатат барањата на новата влада во Атина, тој и неговото министерство ќе пропуштат милиони бегалци од Блискиот Исток и од Африка, меѓу кои ќе има и цихадисти. Каменос, сепак, не кажа ништо ново. Грција со години го прави тоа, контролирано пропуштајќи преку планината Ниџе стотици, најчесто сириски и ирачки бегалци кон Македонија. Токму северниот грчки сосед е тој што треба да се плаши од заканите на лидерот на 'независните Грци'... Сценариото според кое би можела поради недостиг од пари или од политички причини, да ја запре контролата на границата со Турција ќе значи илјадници членови на Ал Каеда и на ИСИЛ на пат кон земјите каде што можат да најдат поддршка, како во Македонија, Србија, Босна, а потоа и влез во отворениот шенген простор“, анализира „Република“ на почетокот на март.

МЕСТО ЗАКЛУЧОК

Невозможно е да се објават сите анализи посветени на актуелностите што се редее како на филмска лента меѓу ланската и годинашната прослава на македонската независност. Или поточно, во третата година откако „Република“ е со вас. Тоа, пак, што го посакуваме како редакција е во следниот роденденски број, во следната ретроспектива на анализите, да преовладуваат наслови посветени на зголемениот наталитет, на економскиот пораст, анализи што ќе придонесат кон демократскиот развој и политичката зрелост на државата. Во атмосфера достоинствена за заедничка прослава на 25-годишнината на независноста на Република Македонија. ■

НАСЛОВИ КОИ ЌЕ ОСТАНАТ

НЕКОЈ НА ПАРЧЕ, НЕКОЈ НА ГОЛЕМО, НО СЕ ПОМАЛКУ СЕ ПРАВИ ЗИМНИЦА

РЕЗЕРВИТЕ ХРАНА ЗА ВО ЗИМА СТАНУВААТ ЛУКСУЗ

Пресметките покажуваат дека за да се направи зимница за просечно четиричлено домаќинство, што подразбира туршија, ајвар, лутеница, цвекло, мешана салата, кисели краставички, џем, по сегашните цени, ќе биде потребно да се потроши од 100 до 150 евра. Поевтино може да се помине доколку зеленчукот и овошјето се набават на пазарите на големо, каде што овие производи се продаваат по цени за 20 до 30 отсто пониски од тие на зелените пазари и во маркетите

Пишува | Александрија Сивковска

Некогаш популарните зимници стануваат сè помалку популарни. Граѓаните соочени со дилемата дали да инвестираат повеќе пари во зимница одеднаш, или да купуваат од маркет, тегла по тегла во текот на зимата, сè

почесто се решаваат за втората варијанта. Септемврискиот семеен буџет, соочен со неговото сериозно празнење за подготовките за училиште и за обезбедување греење за во зима, речиси нема сила да ги издржи и финансиските трошоци

за омилените ајвар, лутеница, слатко. Можеби на прв поглед цените на овошјето и на зеленчукот не изгледаат како голем секојдневен трошок, но ако треба да се подготват поголеми количини одеднаш, трошокот станува проблем. Токму затоа некои од семејствата поради актуелните цени на зеленчукот и на овошјето, но и поради недостигот од време, годинава ќе се откажат од правење зимница. Семејствата, пак, кои, сепак, ќе решат да ги наполнат оставите со тегли, ќе мора од домашниот буџет да издвојат поголема сума пари бидејќи цените на зеленчукот и на овошјето, за овој период од годината, и натаму се високи. Пресметките покажуваат дека за да се направи зим-

ница за просечно четиричлено домаќинство, што подразбира туршија, ајвар, лутеница, цвекло, мешана салата, кисели краставички, џем, по сегашните цени, ќе биде потребно да се потроши од 100 до 150 евра. Поевтино може да се помине доколку зеленчукот и овошјето се набават на пазарите на големо, каде што овие производи се продаваат по цени за 20 до 30 отсто пониски од тие на зелените пазари и во маркетите. Е сега секој може да си направи математика и да реши дали ќе прави зимница или не.

Причината за повисоките цени на овошјето и на зеленчукот годинава се поплавата и високата температура, кои го зедоа својот данок преку редуција на земјоделското производство, што автоматски ја крева побарувачката и нивната цена. Земјоделците што одгледале пиперка ајварка во пластеник со задоволителен квалитет, на пазарот ја нудат по 30 денари од килограм на големо, додека, пак, на мало цената достигнува и до 50 денари, за разлика од минатата година, кога еден килограм ајварка можеше да се најде и за 25 до 30 денари. Дека има недостиг од квалитетни пиперки од сортата куртовска капија потврдуваат и производителите, но и пазарциите.

■ Оваа година е тешка. Пиперките се скапи, пролетта имаше поплави, а летото помина без дожд и нема многу род. Затоа пиперките се скапи. Лани, на пример, обичните пиперки беа по 10 денари, а сега се 20, па и 25 денари - вели една одгледувачка и продавачка на земјоделски производи.

■ Цените се за пет до десет денари повисоки, но ние традиционално правиме, така што и оваа година нема да изостане - вели една граѓанка.

Граѓаните велат дека земјоделските производи се скапи и од година во година ги намалуваат количините на домашно подготвена зимница.

Причината за повисоките цени на овошјето и на зеленчукот годинава се поплавата и високата температура, кои го зедоа својот данок преку редуција на земјоделското производство, што автоматски ја крева побарувачката и нивната цена

Освен што нема пари за да се подготви зимница, дел од граѓаните немаат ни услови за подготовка на ајвар, домашен кечап, малицано или лутеница. Некои од нив прават мали количини на шпорет на струја, што бара исто време на подготовка како и поголема количина, што, пак, значи ист трошок, а се добива помалку.

■ Ете малку ќе правиме на електричен шпорет, колку за иштав, ама во основа не се исплати да се прави зимница. Подобро готова зимница да си купиш отколку дома да правиш, иако купечкото не е како домашното - вели една скопјанка.

Додека повозрасните, од објективни причини, во намален обем од претходната година или од годините пред тоа, размислуваат и планираат да наполнат тегли со ајвар и со други македонски специјалитети, поголем број од младите велат дека или немаат време, немаат услови или, пак, полесно им е да купат во маркетите. За нив традицијата може да „почека“ некои други времиња.

Стручњаци се едногласни дека климатските промени го направија своето.

■ Временските непогоди секако дека влијаеја врз земјоделското производство, кое е помало, што значи дека на пазарот има и помала понуда на земјоделски производи. Помалата понуда значи пораст на цените - вели деканот на Факултетот за земјоделски науки и храна, Драги Димитриевски.

Производителите, пак, велат дека преработувачите се заштитени од повисоките цени на зеленчукот и на овошјето, но не и граѓаните.

■ И поплавите и сушата придонесоа за раздвижување на цените на земјоделските производи. Цените на куртовската капија, корнишоните и на другите производи, договорени во Министерството за земјоделство, шумарство и за водостопанство со производствените капацитети се почитуваат, но граѓаните ја плаќаат сметката на климатските промени и тука ништо не се може. Количините се намалени, поради што цените се повисоки за 15 отсто во однос на лани. Неизвесно е и дали ќе можеме сите потреби да ги задоволиме со домашното производство, или ќе треба да се увезуваат земјоделски производи неопходни за конзервната индустрија и за потребите на граѓаните - вели Никола Стаменов, претседателот на Федерацијата на фармери.

Ваквата состојба со неповолните временски услови и високите цени на пазарот на храна покажува дека климатските промени влијаат врз земјоделството и затоа треба да се направи соодветна стратегија за соочување со предизвиците што нè очекуваат од новонастанатите временски услови и кои ќе влијаат врз земјоделските култури, сметаат од ФФРМ. ■

КАРФИОЛ - ПРИПАДНИК НА ФАМИЛИЈАТА ЗЕЛКА, НО СОСЕМА ПОИНАКОВ ОД НЕА

ИДЕАЛЕН ИЗВОР НА ВИТАМИН Ц ВО ЗИМСКИТЕ МЕСЕЦИ

Карфиолот (*Brasica oleraceae* var. *botrytis*) претставува зелјесто растение со пријатен деликатесен вкус. Содржи многу хранливи материи, а мали калорични вредности, односно на 100 гр хранлив дел, содржи 25 калории.

Пишува | Александрија Сџековска

З а исхрана се употребува цветот, кој е доста збиен во главица, која е премногу богата со витамин Ц. Содржи протеини, растителни масла, шеќери, минерали (калциум, калиум, фосфор, сулфур, железо). Меснатата средина на карфиолот претставува збиени цветови во облик на

главица, а покрај неа се шират зелени и крупни листови. Карфиолот наменет за употреба во свежа состојба треба веднаш да се користи, бидејќи е склон на брзо расипување или гниење. Тешко е сварлив за човечкиот организам, бидејќи содржи доста целулоза, или 0,91 отсто. Карфиолот се

користи во свежа состојба, смрзнат или закиселен.

Бидејќи ѝ припаѓа на фамилијата зелки, условите на одгледување се доста слични во текот на целиот период на одгледување. Се засадува во различно време во годината, посебно по

опасноста од доцни пролетни мразеви. Ако се засади во топли и сончеви периоди, тогаш доаѓа до пожолтување на плодот и тој има горчлив вкус.

Кај нас претежно се одгледува во доцните есенски денови, кога температурата е пониска, за разлика од летниот период. Семето на карфиолот треба да биде засеано во затворени простории или леи, кои на почетокот треба да бидат доста засенчени, посебно во текот на поникнувањето, кога е и најосетлив. Расадот редовно се надгледува во текот на вегетацијата, се полива, се заштитува и се прихранува. Исто така, карфиолот е многу осетлив на недостатокот на елементот бор. Растенијата, кога ќе добијат висина од околу 15 см, односно по 3-4 недели, се засадуваат на постојано место, на растојание од околу 50 см. Пред засадувањето, се отстра-

нуваат првите два листа кои се формирани најниско и се засадуваат на веќе подготвената површина. Карфиолот бара големи количини храна и хранливи материи во текот на вегетацијата.

Во зависност од сортата на карфиолот, бербата треба да биде кога пречникот ќе достигне од 15 до 30 см или од 0,5 до 2 кг. Многу е важно бербата на карфиолот да биде пред да се отворат цветовите. Плодот е со кружна или сплескана форма. Ако пупките од цветовите бидат отворени во време на бербата, тогаш карфиолот губи од својот квалитет и вкус. Кога се бере карфиолот, коренот треба да биде отсеен што поблиску до главицата. Карфиолот стасува за берба за околу 60 дена од сеидбата на постојаното место. Пакувањето треба да биде внимателно и во соодветна амбалажа. ■

Рекоа, не порекоа

НИКОЛА ГРУЕВСКИ

Петнаесет месеци земаа плата без да работат. Доста беше. Нема човек во Македонија што може да го добие тоа. Нека почнат да си ја заработуваат платата.

По долго време седење дома и земање по околу 18.000 евра од пратеник, конечно народните избраници од СДСМ решија да ја почитуваат волјата на граѓаните. Тоа што тие го добија не може никој да го добие никаде, не само во Македонија.

ЗОРАН ЗАЕВ

Да ги вратиме демократските институции, а како нуспроизвод на крајот да бидат слободни, фер и регуларни избори.

На Заев му се „лизна“ признание. Тој призна дека не сака да се соочи на избори со политичката конкуренција, дека тој не посакува избори. За него изборите се нуспроизвод, затоа што тој би направил сè истите да не се одржат.

МИРЈАНА НАЈЧЕВСКА

Ахахахаха. Глулав народ. Цепаници неделкани. А бре никаде во светот го нема ова. Ахахахаха.

И без нејзино име и без нејзина фотографија ќе знаете дека се работи за искомпликсираниот борец за човекови права, кому македонскиот народ му е крив за сопствените неуспеси. Овојпат причина е обиколницата затворена поради снимање филм.

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

ДА МУ УМРЕ КОЗАТА НА КОМШИЈАТА

Лилјана Поповска

Родена:
24 мај 1956 година, Прилеп

Образование:
магистер по технички науки

Професија:
полицарка

Кога јас сум во прашање, сè ми е дозволено, но за другите е забрането, неморално, неодговорно... Кога јас добивам, никој не смее да коментира, ниту пак има потреба јас да размислувам совесно... Но кога треба да нападнам друг, „совеста“ ми работи 200 на саат.

Ова е карактеристика на многумина, а меѓу нив се вбројува и Лилјана Поповска, претседателката на Демократската обнова на Македонија. Кога таа излезе од коалицијата, беше дозволено нејзините директори да останат на позициите, иако партијата веќе не е дел од владејачката гарнитура. Ама нели, тоа е оправдано, зашто никој друг не може толку добро да раководи со тие позиции, како што можат луѓето од нејзината партија.

Ама кога е во прашање друг... е тука нема така. Се знае, не може да се седи на две столчиња, или ваму или таму. Е драга, Лиле, во право си кога... Ама ај прво измети си го сопствениот

двор, па потоа сирни во дворот на соседот.

Е сега, Павле Трајанов мора да реши дали ќе настапува опозициски или позициски. Ма што е важно што мисли тој конкретно за некој закон. Ако е со власта, чини, ако е со опозицијата, не чини. Ако син ми скршил прозорец - се случува, ако скршил прозорец синот на комшијата, тоа е дерле, невоспитано детиште, дете на незаинтересирани родители...

■ Ние сме разговарале со другите независни пратеници да формираме пратеничка група и да дејствуваме заедно, но во таа група може да влезе само оној што, како и ние, решил да настапува опозициски - вели Поповска.

Ма со вакви размислувања не е ни чудно што во сè се гледа партиска страна - од избор на претседател на куќен совет, преку избор на мис на земјава и фестивали на секакви музика, па сè до големи и до одговорни позиции. Ти немаш право на свое мислење - ти си дел од стадото... Зар Лиле?!

Лиле реши да си замине од коалицијата пред Павле... Ама таа, иако била во коалицијата, не била дел од

РЕЧЕ И:

- Моето повлекување од пратеничката група е поврзано со подолготрајно несогласување со севкупната политика што ја поддржуваме како пратеници, како и со моето спротивставување да гласам против својата волја и убедување, со безрезервно следење на партиски директиви.
- Да се внесе сексуалната ориентација во Законот за недискриминација.
- Купувам чанти оттука, и тоа претежно од „Мона“, но најчесто чантите ми се од странство, и тоа кога сум на аеродром.

нивната пратеничка листа. Тоа што на последните избори беше на второ место во првата изборна единица... ма што е битно тоа, таа сама си се изборила за гласовите... и никогаш не била со коалицијата. Ете се фали, била против некои закони. Била и „за“...ама таа може, Павле не може. Кој ти дал право да мислиш со своја глава...

И Павле е интересна личност за оваа позиција, ама тоа во некоја следна пригода. Сега е време за Лиле. А која е Лиле?! Прилепчанка со завршен Технолошко-металуршки факултет, магистер по технички науки. Првото работно искуство го имала во „Алколоид“, каде работела и во истражување и развој, но и во маркетинг. Потоа, од 1993 година основа своја фирма во која работи до 1998 година. Тука почну-

ва политичката кариера на Лиле. Прво е советник на град Скопје од 1996 година до 1998 година, за да стане потоа заменик-министер за развој. Една година подоцна, доаѓа на позицијата советник на скопскиот градоначалник, до 2002 година. По ова почнува нејзината пратеничка кариера... Беше во ЛДП, од каде замина зашто не ѝ давале да размислува со своја глава. Подоцна оформи своја партија. Кога замина од ЛДП, нејзините екс сопартиски коментираа дека го осуетила планот на тогашниот партиски лидер, Ристо Пенев, да биде исклучена од извршниот одбор. Централниот одбор требало да ја избрка Поповска од своите редови. Таа беше побрза од своите сопартиски - оставката стигна пред нејзиното формално исклучување. ■ (P.P.)

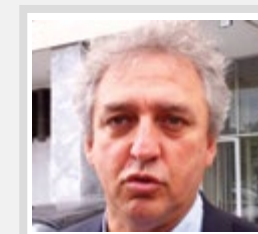
РЕКОА И:

- Веднаш штом се здружи со СДСМ, Лиле почна со манипулации да ја замајува јавноста. (Стевче Јакимовски)
- Поповска ја користи партиската инфраструктура за нов политички блок и кокетира со различни политички субјекти. (ЛДП)
- Лилјана Поповска да каже дали е православна или не. (Метрополит г. Петар)
- Кога ќе се присетам на ликот на Лиле Поповска, токму тогаш мислите ме водат кон онаа прекрасна песна што ја напиша Прличев, „Песна за патријархот - 1762 лето“, каде се опева нашиот последен патријарх Арсениј, и токму во онаа строфа „ќе ве дават, ќе ве стрижат, ќе ве м'лзат до крв... лицем светски срцем в'лци“. (Стевче Јакимовски)

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Рекоа, не порекоа

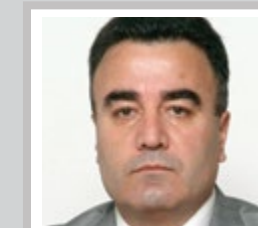
АЛЕКСАНДАР ТОРТЕВСКИ

И без ова решение на судот, разговорите не можеа да се користат во постапката и на нив не може да се заснова судска пресуда.

А што мислеа адвокатите на СДСМ и Заев, кои по којзнае кој пат прават погрешен чекор?! Или потребно беше логично решение на судот за нелогична реакција на СДСМ со која ќе се обидат да ја манипулираат јавноста?!

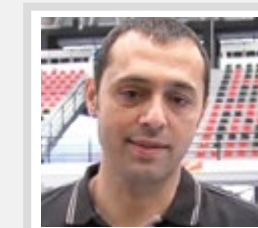
ЈАНКО БАЧЕВ

Не водите сметка за Македонија, вие шетате по сите коалиции. Поповска ги гледа работите до директорските места.

Некои луѓе едноставно не ги фаќа местото... Кога на едно место не ти чини, може да е проблем до околината, ама кога секаде нешто не ти чини запрашај се што е со тебе.

МАРЈАН СРБИРОВСКИ

Оптимисти сме за настапите во Хрватска, но исто така и реални, секоја наша победа во Загреб ќе биде голем успех за Македонија.

Македонските кошаркари заминаа на ЕП. Македонија навива за вас! Сите сме оптимисти!

70 ГОДИНИ ОД ФОРМИРАЊЕТО НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ

СВЕТ

ОН РИЗИКУВА ДА СЕ ПРЕТВОРИ ВО ТЕАТАР НА КОМЕДИЈА

Добредојдовте во надреалниот свет на Обединетите нации, каде што резолуциите се ставаат на маса повеќе за ефект отколку исход, а дипломатите ги планираат своите изливи на гнев однапред. Тоа е игра со која се ризикува преостанатиот кредибилитет на ОН, која оваа година слави 70 години од нејзиното основање

Ветото на Русија на резолуцијата на ОН да се формира трибунал за соборувањето на малезискиот авион со лет „МН-17“ привлече бес, но беше и целосно очекувано. Постојаните членки не треба да го користат Советот за безбедност на ОН во обид да се посрамат противниците.

Британскиот амбасадор во Обединетите нации, Метју Рајкрофт, ги опиша настаните од минатата недела, кога Советот за безбедност на ОН предложи да се формира меѓународен трибунал за соборувањето на малезискиот авион со лет „МН-17“ над Украина пред точно една година, како жалосни, фрустрирачки и разочарувачки.

Повеќето членки на Советот за безбедност се согласија дека треба да се формира таков трибунал, освен Русија, која го употреби своето вето за да се осигури дека резолуцијата нема да успее. Тоа значи дека нема правда за 298 патници кои ги загубија животите, неразумен исход што сигурно ќе ја разбуди свеста на сите амбасадори.

Единствената пречка е тоа што, иако гневот на амбасадорот Рајкрофт беше искрен, судирот со Русија што го толку го вознемири беше, исто така, крајно предвидлив.

Државите, како што е Велика Британија, што ја поддржаа резолуцијата, уште од почеток знаеја дека Русија никогаш нема да ја прифати, но сепак го сторија тоа иако знаеја дека нивните напори нема да успеат.

Добре дојдовте во надреалниот свет на Обединетите нации, каде што резолуциите се ставаат на маса повеќе за ефект отколку

исход, а дипломатите ги планираат своите изливи на гнев однапред. Тоа е игра со која се ризикува преостанатиот кредибилитет на ОН, која оваа година слави 70 години од своето основање.

Критиките за составот и за функциите на Советот за безбедност на ОН се легенда и досега добро се справуваа со нив.

Петте постојани членки на организацијата, т.н. група П5, составена од Велика Британија, Кина, Франција, Русија и САД, претставуваат поредок создаден по Втората светска војна, кој не само што е за-

старен, туку и го игнорира постоењето на Африка и на Латинска Америка.

Критичарите тврдат дека Советот за безбедност е платформа за вчерашниот

наместо за утрешниот свет. Тој не нуди простор за постојните големи сили како Германија или Јапонија, или за растечките сили како Бразил, Индија и Јужна Африка.

Во теорија, Генералното собрание на ОН не страда од овој основен недостаток на демократски легитимитет: Таму секоја членка има еднаква позиција,

па така Кина има исто право на гласање како, на пример, Република Науру, остров од 21 квадратен километар кој брои население од 9.500.

Но, со демократијата доаѓа и хаосот: Еднаш годишно, секој септември, организацијата се трансформира во вистински хаос меѓу сите лидери во светот, сите се борат за внимание, а не за мир.

КОМЕДИЈАТА ВО ОН

Далеку од обезбедување кохерентност, Генералното собрание обично обезбедува бесплатна забава.

Таков е случајот со претседателот на Венецуела, Хуго Чавез, кој во 2006 година го почна својот говор пред собранието нарекувајќи го претседателот на САД, Џорџ Буш, „ѓаволот чиј мирис сè уште е присутен во просторијата“.

Малкумина можат да забораваат на либискиот лидер Моамер Гадафи, кој во 2009 година го надмина времето од 15 минути што секој лидер го имаше за говор за 70 дополнителни минути со настап кој вклучуваше кинење на копија од основачката Повелба на ОН и фрлање на страниците во публиката.

Долги години десетици лидери приредуваа вистински спектакл кога ја напуштаа собраниската сала секогаш кога иранскиот претседател Махмуд Ахмадинежад ќе почнеше да говори за една од неговите смешни теории на заговор во врска со „измислувањето“ на Холокаустот.

Но, најнезаборавниот настан во оваа специјална категорија на комедии во ОН му припаѓа на советскиот лидер Никита Хрушчов, кој за време на годишната пленарна седница на Генералното собрание во 1960 година го извади својот чевел и го тресна на масата во знак на протест против претставникот на Филипините, кој Хрушчов јавно го нарекуваше „шутрак“. Наводно, британскиот премиер Харолд Мекмилан почнал да се кикоти како и повеќето во просторијата и побарал превод за говорот на советскиот лидер.

Но, сепак, иако оваа низа на жалби и смешни анегдоти сè уште е длабоко врежана во меморијата на луѓето и не придонесува за подобрувањето на репутацијата на Обединетите нации, не треба да се сфаќа премногу сериозно.

СЕ УШТЕ КОРИСНО И РЕЛЕВАНТНО

И покрај сите комедии и грешки, Генералното собрание сè уште си ја врши работата што му се додели по основањето на ОН во 1945 година: да биде парламентот на човештвото, една и единствена глобална платформа каде што секоја голема или мала нација има вродено право да зборува и да биде слушната.

И тој принцип не е шега.

Истото може да се каже и за Советот за безбедност. Иако неговиот состав е анахроничен и неоправдан, останува фактот дека сите нејзини членки П5 се нуклеарни сили и, заедно, сè уште важат за најголемата економската моќ во светот.

Проширувањето на кругот на корисниците на вето нема да му помогне на Советот за безбедност да функционира подобро, но би можело да го парализира засекогаш, така што необичен е аргументот што укажува дека Советот треба да има повеќе претставници, дури и ако тоа се покаже како помалку ефикасно.

Покрај тоа, Велика Британија и Франција не се тие што ги блокираат реформите, туку Кина и Русија, кои се противат на каква било промена на постојниот состав на Советот за безбедност; минатата недела Кинаго го спречи индискиот обид да достави предлог за свежи реформи до Генералното собрание на ОН.

Но, иако членките П5 повремено го сметаат Советот за безбедност за немоќен, придонесот на организацијата за глобалната безбедност останува впечатлив.

Мировните операции на ОН се сосема претструктурирани од крајот на Студената војна. За секој конфликт кој се игнорира, постојат многу други за кои Советот за безбедност дејствува едногласно.

ПРОБЛЕМОТ СО ЧЛЕНКИТЕ ШТО ИМААТ ПРАВО НА ВЕТО

Сепак, вистинските проблеми на Советот за безбедност се значително големи. Главен меѓу нив е фактот дека Русија сè повеќе го користи своето право на вето - не за практична цел за одбрана на своите национални интереси, туку како симбол на нејзината моќ и статус на голема сила.

Никој во Советот за безбедност нема таков опструктивен пристап и ако Русија продолжи со тоа однесување ќе предизвика вистинска катастрофа во организацијата.

Но, и западните сили се одговорни за поттикнувањето на таквото однесување на Русија.

Откако заврши Студената војна, Западот ја убедува Русија да гласа или да се согласува со усвојувањето на резолуциите за различни кризи.

Сите тие резолуции на почетокот беа претставени од западните влади, зголемувајќи ја можноста за употреба на сила само во екстремни околности. Но, штом резолуциите ќе поминеа низ Советот, различни воени коалиции предводени од САД им даваа наредби што да прават и тие никогаш повторно не го изнесуваа проблемот пред ОН.

Токму тоа се случи во 1995 година, кога НАТО почна да војува со Србија; во 1999 година, кога воената алијанса во Европа предводена од САД ја започна војната во Косово; во 2003 година, кога САД извршија инвазија врз Ирак; и во 2011 година кога западните сили започнаа воздушни напади во Либија, ветувајќи им на

Русите дека нивната цел е целосно хуманитарна, дека не сакаат промена на режимот, туку само да се собори постојната либиска влада.

И сега, западните влади одат сè подалеку, даваат предлози за резолуции знаејќи дека Русите нема да ги прифатат, сè само со цел да се посрамоти Москва.

Руските официјални лица со недела предупредуваа дека ќе стават вето на иницијативата да се формира меѓународен трибунал за да им се суди на одговорните за соборувањето на авионот на компанијата „Малезија ерлајнс“. Но, сепак, резолуцијата се протурка само за да им предизвика непријатност на Русите.

На Русија никогаш не треба да ѝ се дозволи да ја намали својата одговорност за трагедијата на „Малезија ерлајнс“. Но, искористувањето на Советот за безбедност на ОН како основа за понижување на Русите без посебна практична цел, претставува само една самоуништувачка игра.

На крај, тоа го намали значењето на ОН и на владеењето засновано на меѓународниот систем кој Западот постојано бара од Русија да го почитува.

ОН никогаш нема да биде институција што ќе ги задоволи стремежите на нејзините основачи. И Советот за безбедност најверојатно никогаш нема да се реформира.

Но, во најмала рака, најважниот безбедносен форум во светот ќе очекува од своите постојани членки помалку детски бели и помалку обиди за одмерување на силите.

Извор: „Стрејтс тајмс“
Превод: Ана Цветаноска

ЌЕ СТАНЕ ЛИ ОХРИД ИСТОВРЕМЕНО И ЛЕТЕН И ЗИМСКИ ТУРИСТИЧКИ ЦЕНТАР?

ГАЛИЧИЦА СТАНА ГЛАВНА АТРАКЦИЈА И ЗА СТРАНСКИТЕ ТУРИСТИ

Во националниот парк има 350 километри патеки за пешачење и велосипедски патеки, а најатрактивно место за параглајдери-стите, но и за љубителите на природата, е местото викано Баба. Источната страна на Галичица нуди неповторлива глетка на Преспанското Езеро, а најпосетувано излетничко место е Коритски рид, од каде што Охридското Езеро и целото крајбрежје можат да се видат како на дланка

Пишува | Невена Појовска

Спелеолозите открија нова, досега неистражена пештера на планината Галичица, која изобилува со природни убавини. Пештерата била откриена во рамките на првиот спелеолошки камп што во организација на СК „Златоврв“ – Прилеп и „Ботом тајм“ – Охрид, се одржа овој месец на Галичица.

Откриена беше нова пропаст во близина на Елшани. Таа не е многу туристичка, малку е ризична за обични посетите-

ли, потребна е опрема и добра подготвеност бидејќи внатре има одрони и треба да се внимава – вели Никола Паскали од „Ботом тајм“.

На планината Галичица постојат многубројни пештери кои имаат голем туристички потенцијал кој засега не е искористен. За да се стават во функција на туризмот потребно е тие да се оспособат за посети, односно да се обележат и соодветно да се осветлат.

На планината Галичица постојат многубројни пештери кои имаат голем туристички потенцијал кој засега не е искористен

Целта на кампот беше да се потврдат познатите информации за пештерите на Галичица, да се откријат нови канали во познатите пештери и да се откријат нови пештери на Галичица. Воедно овој камп претставува почеток на посериозни спелеолошки истражувања и проучувања на Галичица кои треба да претстојат во иднина – велат организаторите.

Согласно со планот, голем дел од предвидените задачи беа реализирани, меѓутоа временскиот период не ни дозволи да реализираме сè од предвиденото. Покрај истражувањата, кампот имаше и педагошка задача, па неколку помлади членови имаа можност за прв пат посериозно да се вклучат во спелеолошки истражувања, со што се гради еден вид база за идни спелеолошки истражувања. Младата екипа пријатно изненади, па откри нова пропаст во близината на пропаста Рблок, со што целосно го оправда нивното учество на кампот – истакнаа од „Ботом тајм“.

На кампот учествуваа 11 спелеолози. Беа истражувани четири пештери, од кои две се нови, а

во една бил откриен нов канал, регистрирани биле две нови дувала, а започна и истражувањето на изворот Тушима. Покрај тоа била изведена и вежба на спелео (СРТ) техники, а дел од учесниците за прв пат пробаа и да нуркаат во отворени води.

Сите овие новини, како и природните убавини, придонесоа Галичица годинава да стане главна атракција за странските туристи. Зголемувајќи ја туристичката посетеност, Галичица е на добар пат да прерасне во европски национален парк. Планинската убавица како магнет влече туристи од целиот свет. Годинава е голем бројот и на странските туристи што кампуваат на Галичица. Најбројни

се туристите од Германија, Полска и Чешка, но голем е бројот и на кампери кои доаѓаат од просторите на поранешна Југославија. Паркот годинава бележи досега рекордна посетеност. Интензивната промоција вроди со плод и сè поголем е бројот на оние што се обраќаат до Управата на паркот за да резервираат термин, барајќи информации и дигитални карти. Оттаму со апел, до сите љубители на овој недопрен дел од рајот.

Управата во моментот има двајца лиценцирани водичи за планина, а организирале обука и за водичите кои ги ангажираат туристичките агенции, затоа што неретко на туристите им кажувале различни информа-

Зголемувајќи ја туристичката посетеност, Галичица е на добар пат да прерасне во европски национален парк. Планинската убавица како магнет влече туристи од целиот свет

ции за Галичица. На планината може да одат само оние што се пријавиле во Управата на паркот и купиле влезница, а камперите пред да дојдат, оттаму добиваат детални инфомации.

Камперите можат да кампуваат на Корита, простор кој полека се уредува со цел да ги задоволи сите услови кои се потребни за кампување.

Паркот плени со уникатна убавина, шаренило од бои и живописни предели. Едно од најпосетуваните излетнички места е Коритски рид, единственото место од каде што како на дланка можат да се видат Охридското Езеро и целото крајбрежје.

Во националниот парк има 350 километри патеки за пешачење и велосипедски патеки, а едно од најатрактивните места за параглајдеристите, но и за љубителите на природата е местото викано Баба. Источната страна на Галичица, пак, нуди неповторлива глетка на Преспанското Езеро.

Но, повторно заживува и старата идеја и неисполнета желба на многу генерации, Охрид да биде истовремено и летен и зимски туристички центар. Таа можеби ќе добие конечна реализација. Имено, се појавија информации дека АД МЕПСО бара реномирана компанија која ќе инвестира во изградбата и ќе

стопанисува со ски-центарот и со одморалиштето „Галичица“. МЕПСО изработил студија за економска оправданост и урбанистички план за изградба на ски-центар и одморалишта во НП „Галичица“. Со проектот, кој ќе се реализира во неколку фази, се предвидува да има две гондоли за осум патници, седум ски-лифта од кои два-три ќе бидат со четири седишта, ски-лифтови, тип сидро и подвижни ленти наменети за деца и почетници. Една гондола треба да поаѓа од регионот над селото Пештани, на базна станица на височина од 840 метри, да има една меѓустаница на 1.580 метри и крајната станица да биде на 1.890 метри. Втората гондола, која би требало да се гради во последната фаза, треба да го поврзе преспанскиот дел, преку туристичката населба Отешево до платото на Суво Поле, на височина од 1.480 метри, каде што се наоѓа базата на постојниот ски-центар кој не работи подолго време. Проектот предвидува ски-центарот „Галичица“ да биде од средна големина со капацитет да прими околу 3.500 скијачи дневно, ски-лифтовите да можат да примат 8.800 скијачи на час и ски-патеки со должина од околу 12 километри. Во рамките на центарот се планира вештачка акумулација, систем од снежни топови за правење снег, специјални машини за снег – ратрак, кои покрај основната опременост ќе мора да имаат и дополнителна опрема за совладување на стрмни делови со повеќе од 70 проценти. Низ целиот комплекс се пред-

видени и дополнителни помали туристички објекти, ресторани, хотели и забавни содржини плански организирани и корисни во текот на целата година (карпи за качување, патеки за велосипедизам). Покрај патеките за алпско скијање, предвидена е патека за нордиско скијање, а целиот ски-комплекс ќе се протега на височина од 1.580 до 1.930 метри. При анализата на планинскиот терен е земен предвид и јужниот дел попознат како Стара Галичица, каде што се наоѓаат и највисоките врвови Магаро со 2.252 метри и Кота Ф10 на 2.265 метри, која според анализите нуди многу поволни ски-услови имајќи предвид дека тој дел од Галичица е свртен кон север-североисток, со големи долини и теренска стрмнина од 40 до 70 проценти и ниска сончева изложеност, каде што снегот се задржува подолг период. ■

СО ОТСТРАНУВАЊЕТО НА СЛОЕВИТЕ ОД МРТВИТЕ КЛЕТКИ, КОЖАТА ДОБИВА ПОУБАВ ИЗГЛЕД

Микродермоабразијата, всушност, претставува механички пилинг, односно лупење на површинските слоеви на кожата кои се изградени од веќе изумрени клетки, со помош на кристалчиња од дијаманти. Овој третман не е агресивен, зашто се отстрануваат само неколку површински слоеви на кожата, па така тие слоеви многу брзо се обновуваат, вели д-р Битољану

Пишува | Александра М. Бундалевска
Фото | Александар Ивановски

Кожата е најголемиот орган кај човекот. Како што одминува времето, таа старее. За обновување на кожата, за подобрување на нејзиниот квалитет, за израмнување на плитките брчки и линии, како и за другите третмани со кои може да се подобри изгледот на кожата, разговаравме со д-р Вероника Битољану, дерматолог од естетско-дерматолошката ординација „Вивидерм“.

■ **За што се користи третманот микродермоабразија, особено кај жените?**

БИТОЉАНУ: Третманот микродермоабразија може да се користи и кај мажите и кај жените. Се користи во различни цели: за обновување на кожата, за лекување на лесни до умерени облици на акни, плитски лузни од акни или други состојби, површни хиперпигментации

(дамки), последици на фотостарењето, како и за израмнување на плитките брчки и линии.

■ **Како со овој третман ќе се подобри квалитетот на кожата, колку третмани се потребни и каква е постапката?**

БИТОЉАНУ: Микродермоабразијата всушност претставува механички пилинг, односно лупење на површинските слоеви на кожата кои се изградени од веќе изумрени клетки, со помош на кристалчиња од дијаманти. Притоа, истовремено тие луспи, односно клетки се вшмукуваат. Овој третман не е агресивен, зашто се отстрануваат само неколку површни слоеви на кожата, па така тие слоеви многу брзо се обновуваат, што значи дека треба да се повторува на секои две до четири недели, зависно од пациентот. Со отстранувањето на слоевите од мртвите клетки, всушност, клетките на кожата под нив полесно се обновуваат, а со тоа кожата добива поубав изглед, свеж, одморен, и има изедначен тен.

■ **Освен за подобрување на квалитетот на кожата, се препорачува да се направи и за фотостарење, за редуцирање на брчките, акните и стриите. Колку пациентите се едуцирани за овој третман и колкумина сакаат да вложат во својот изглед? На која возраст е препорачливо да се започне, доколку имаат проблеми со кожата?**

БИТОЉАНУ: Пациентите генерално се едуцирани за овој третман, меѓутоа многу често треба да им се појаснат некои прашања. Има интерес за овој третман затоа што не е агресивен и постапен, па му одговара за секој човек кој сака да вложи во својот изглед на долги патеки, како што е и најдобро. Токму заради

тоа може да се применува кај помладите на пример, веќе од периодот на пубертетот, па нагоре, до позрелата возраст.

■ **Третманите со дермолер се на база на природен начин, како се одвиваат и за што се потребни?**

БИТОЉАНУ: Дермолерите се всушност валјачиња со 540 иглички со различен дијаметар, кои се користат за спроведување на мезотерапија, односно вбригување на коктели во кожата во различни цели. Со овој дермолер, всушност, се поминува кожата која се третира (лице, врат, стомак, деколте, космат дел од глава и др.) и се прават мали убоди до тоа ниво на кожата до кое е потребно, па се нанесуваат коктели (витамины, хијалуронска киселина, антиоксиданси, поттикнувачи на клетките на кожата, елементи во трагови и др.). Потоа се нанасува хидратантната крема. Овој третман се користи за спречување на процесот на стареење (создавање брчки и опаѓање на тонусот на кожата), но и за подобрување на изгледот на кожата, како и за отстранување на полесни хиперпигментации (дамки), намалување на порите при лекување на лесни облици на акни, спречување на дисебореа и егземи како и за отстранување на лузни и стрии. Може да се користи и против опаѓање на косата.

■ **Интересно е дека има микроиглички, како тие влијаат на нашата кожа на лицето?**

БИТОЉАНУ: Освен убодите, микроигличките, исто така, агресивно влијаат на клетките на кожата и со тоа одбранбено ги активираат, при што создаваат различни материи со кои се обновуваат. Истовремено се зголемува и создавањето на крвни садови и се подобрува исхранетоста на кожата.

■ **За колку недели би се постигнал ефективен третман, односно би ја имале посакуваната видливост на кожата на лицето?**

БИТОЉАНУ: Ефектот се постигнува зависно од возраста на пациентот, од состојбата на неговата кожа, од нејзиниот одговор, така што би рекла дека временскиот интервал за кој би се видел ефектот е индивидуален, но, еве, ако генерализирам, најчесто за три до четири третмани веќе би се видел ефект. Тоа значи по три до четири месеци, зашто третманите се прават најчесто еднаш месечно.

■ **Колку е препорачливо овие третмани да се направат во текот на летниот период?**

БИТОЉАНУ: Микродермоабразијата и дермолерот може да се прават и за време на летниот период, но мора да се избегнува сонцето и да се користат креми со висок заштитен фактор (50), посебно првите два-три дена по третманот, но и потоа да се внимава колку што е можно повеќе. Се разбира, мојот совет е да се направат најдоцна една недела пред да се оди на одмор, а би било поубаво и порано.

■ **Важно е постојано да ја негуваме кожата, особено кожата на лицето. Како да се заштитиме во текот на летото?**

БИТОЉАНУ: Најважно од сè е да се заштитиме од сонцето. Тоа значи во периодот од 11 часот до 16 часот воопшто да не доаѓаме во контакт со сонце, а другиот дел од денот и кога мора да сме изложени на сонце, да носиме облека во бела боја или посвежа боја која не привлекува сончево зрачење, шапки со голем обод, очила за сонце и се разбира, креми со висок заштитен фактор. Исто така, треба да се пијат течности и да се користат хидратантни креми кои навлажнуваат и ладат. ■

Најважно од сè е да се заштитиме од сонцето. Тоа значи во периодот од 11 часот до 16 часот воопшто да не доаѓаме во контакт со сонце, а другиот дел од денот и кога мора да сме изложени на сонце, да носиме облека во бела боја или посвежа боја

(1941-1942)

УЛОГАТА НА ВЕЛИКА БРИТАНИЈА ВО РЕАЛИЗИРАЊЕТО НА ИДЕЈАТА ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКО-ГРЧКА УНИЈА

Додека, кон крајот на 1941 година, југословенската и грчката влада воделе преговори за формален договор со кој би се воспоставила Балканска унија, во британското Министерство за надворешни работи се дискутирало дали отворено да се изјави како се надеваат дека во таа унија на крајот ќе пристапат и Бугарија и Романија, или да се откажат од таквата изјава за да не се предизвика поголемо советско сомневање

Пишува | м-р Александар Манојловски

Југословенските политичари во Лондон, за разлика од грчките, не криеле дека се заинтересирани за Балканска унија како брана „од комунизмот и советизацијата“. Југословенскиот амбасадор во Москва, **Милан Гавриловиќ**, по своето доаѓање во Лондон „сè и секогo предупредувал да не верува на никакво советско уверување дека ќе се воздржи од тоа да продри кон Егејското Море и кон Средоземното Море и дека нема да воспостави своја сфера на влијание на Балканот“. Овие предупредувања често ги повторувале хрватските и словенечките политичари, членови на владата. Претседателот на југословенската влада, **Душан Симоновиќ**, и некои други југословенски политичари во својата пробританска ревност, на овие предупредувања го поттикнувале британското Министерство за надворешни работи, благовремено на Балканот да испрати еден експедициски корпус, кој би пристигнал пред доаѓањето на Црвената армија.

Министерството за надворешни работи на Велика Британија било упорно во намерата да ја реализира идејата за создавање југословенско-грчката унија и да создаде основа за идната Балканска федерација. Оваа негова преокупација била изразена во декември 1941 година, на Московската конференција на министрите за надворешни

работи на Велика Британија и на Советскиот Сојуз.

Веројатно, неуспехот на Британците на оваа конференција да го заинтересираат Советскиот Сојуз за британските конфедеративни проекти на Балканот, бил еден од главните поводи југословенско-грчкиот проект за унија брзо да се приведе до крајот.

Спроти потпишувањето на договорот за Балканска унија, Министерството за надворешни работи на Велика Британија почнало да смета на можно советско продирање на европскиот југоисток. **Пирсон Диксон**, специјално задолжен во британското МНР за балканските прашања забележал дека посетата на Идн покажала дека Москва има одредени планови кон Романија и кон Југославија – сојуз со првата и проширување на втората, како противтежа на Италија. Него не го смирувала ниту острата критика на **Сталин** кон Бугарија, односно неговото барање таа да се казни. Тој се плашел од она што може да настапи во моментот на детронизацијата на **царот Борис**. Диксон ги предлагал следните мерки за заштита од можната советска опасност: **прво**, да се поддржи антисоветизмот кај југословенската и кај грчката влада; **второ**, да се забрза потпишувањето на договорот меѓу Југославија и Грција за Балканска федерација која би била бедем „и против германската и против советската експанзија“. За таа цел, според Диксон, тре-

бало да се поддржи вклучувањето на Бугарија во федерацијата. **Трето**, Турција требало да биде посредно сврзана со Балканската федерација, но во зависност од степенот на турските сомнежи во Советскиот Сојуз; во прво време тие сомнежи требало да се отстрануваат, а подоцна да се оневозможат турско-руското зближување; **четврто**, прифаќајќи го планот на **Симовиќ**, Диксон предложил пред крајот на војната во Југоисточна Европа да се испрати една сојузничка армија, но без советски војници, која би обезбедила стабилност во балканските земји. Сарцент, на 11 јануари 1942 година забележал дека навистина постои опасност од Советскиот Сојуз. Тој наведува две можности преку кои Велика Британија би се спротивставила на „руското“ продирање на Балканот: создавање на Балканска федерација и испраќање на експедициска војска на овие простори.

На 9 јануари 1942 година, на Душан Симоновиќ му била изразена недоверба. Сите членови на југословенската влада на **кралот Петар II** му упатиле колективна оставка. Југословенскиот крал, откако ја прифатил оставката, на 11 јануари 1942 година го потпишал указот со кој Симоновиќ и останатите членови на неговата влада ги ставил на располагање. За нов претседател на владата и министер за внатрешни работи го поставил Слободан Јовановиќ.

Истиот ден кога југословенската влада поднела оставка, меѓу членовите на британскиот Воен кабинет бил распространет доверлив документ, проект за склучување договор меѓу емигрантските влади на Југославија и на Грција, со кој се предвидувало воспоставување тесни врски меѓу двете страни „наменети да ја изградат основата на идната Балканска федерација по војната, која ќе биде отворена за да другите балкански земји се присоединат кон неа“.

На 10 јануари 1942 година, Сарцент во името на Министерството за надворешни работи на Велика Британија ја коментирал идејата за Балканска федерација:

„Од пропагандна гледна точка особено е важно да се заземе определена позиција по тоа прашање и да не создаваме впечаток на колебливост и воздржаност. Сметам дека САД многу веројатно ќе бидат во состојба да дадат благослов на таквата идеја. Единствен проблем кој останува нерешен е позицијата на советската влада – Русите не изразиле неодобрување кога биле информирани од претставниците на грчката и на југословенската кралска влада... Веројатно засега советската влада нема разработено некаков определен план и тој процес во сите случаи ќе зависи од идниот развој на воените настани, но тоа не може да биде основа за нас да не разработиме мерки за да бидеме во состојба да ја пресретнеме секоја тенденција од страна на советската влада да лови во матните балкански води. Во сегашниот момент, единс-

твен инструмент на наше располагање е политиката насочена кон формирање на Балканска федерација, и јас сметам дека следување да извлечеме колку што можеме поголема корист од неа. Затоа, би препорачал, веднаш по склучувањето на грчко-југословенскиот договор, да ја поддржиме отворено и со цело срце идејата за Балканска федерација, која ќе ги вклучи Бугарија и Романија. Следува да го направиме тоа, без какви и да било претходни консултации со советската влада.

Природно, другиот инструмент со кој располагаме за да се спротивставиме на руското влегување на Балканот, беше поткажано од генерал Симоновиќ – да испратиме наши експедициски сили во реонот на Балканот кон крајот на војната... но, засега сè што сме во состојба да направиме за да воспоставиме контрола над балканската ситуација е да ја

пропагираме и популаризираме идејата за создавање федерација“.

Од наведениот коментар можеме да заклучиме дека владата во Лондон била загрижена од неодредениот став на Москва. Ваквата загриженост ќе трае сè додека не биде променет односот на воените сили во Европа. ■

ПРОДЛУЖУВА...

КНИЖАРНИЦАТА „МАТИЦА
ЕКСКЛУЗИВ“ ПРЕПОРАЧУВА:

1

Невидливиот
Сајрус
Копланд

2

**Теорија на
хаосот**
Џонатан
Раб

3

Архангелск
Роберт
Харис

4

**Надежна
сопруга**
Роберт
Гулрик

5

**Живот по
жиот**
Кејт
Аткинсон

ПОЧНУВА ТРАДИЦИОНАЛНАТА МАНИФЕСТАЦИЈА ВО СЛОЕШТИЦА

Деветто „Славење на пирејот“ во чест на Петре М. Андреевски

Во Слоештица, на Голема Богородица, со беседа на Елизабета Шелева беше означен почетокот на годишното, деветто по ред, „Славење на пирејот“. Слоештица е родното место и вечно-то почивалиште на истакнатиот македонски писател Петре М. Андреевски, во чија чест се одржува манифестацијата

■ Кај Петре М. Андреевски љубовта кон родната земја и националната културна традиција природно се кондензира, во облик на исконска, искрена емоција, достоинствена за најголемите и највисоките креативни предизвици. Таа лојалност и љубов спрема татковината не е плод на бесрамна кокотерија, реторичка поза, ниту конформистичко додворување кон моментните „авторитети“ на власта. Во таа смисла, Петре останува неумоливо остар и критичен, како и секој вистински, непоткуплив автор, кој достоинствено држел пред сè до својот личен интегритет и чест – знаејќи, дека, како „човек на зборот“ - тоа е сè што има, а лесно може да го загуби, доколку би ги изневерил сопствените строги, артистички принципи и личната непоткупливост - вели Шелева.

Програмата ќе продолжи на уметничкото гумно, каде што ќе биде отворена изложба на делата создадени за време на меѓународната уметничка резиденција на „Арт Поинт – Гумно“ 2015, како и на портрет фотографии на уметниците од Сашо Н. Алушевски.

На гумното ќе бидат промовирани и резултатите од проектот „Поздравете ги птиците од Илинска и Плакенска Планина“ што организаторите го спроведуваат со поддршка од Македонското еколошко друштво и Еуронатур од Германија.

Посебен зачин на програмата ќе биде оригиналната сценска изведба: „Слојчки приказни кажани од Дедо Илија Кочовски“ во изведба на млада актерска тројка (сите со потекло од Слоештица) и режија на Андреј Цветановски. ■ (Н.П.)

АНТОЛОГИЈА

Петре М. Андреевски (1934-2006)

ПРВОТО ПИСМО

(Од циклусот „Пет љубовни писма“)

Ништо не е повидливо
и ништо не е поприсутно од
твоето отсуство:
ни детските шепоти што ги откривав
во сеидбите на дождовите,
ни закажаната бура во пајажините
од крајпатните меанчиња,
ни воздушните патишта,
осветлени од ластовиците
ни она што добива форма
само во мојот слух,
ни мојот слух додека во него
задоцнетиот штурец
го навиваше својот ноќен часовник,
ни родилните маки на
фрленото семе,
ни разгорениот пожар на
главата од петелот
додека бега од сенката што
слегува од небото,
ни просторот што ми остана
меѓу твоите раце,
меѓу твоите два припека,
ни змијата што го возбужда
врвот од житата,
ни снежните намети и налети во
афионовите полиња,
ни пламенот што надојдува,
како есенска магла,
во низата од пиперките,
ни љубовта и омразата меѓу
клучот и катанецот,
ни притаената светлина во
купениот кибрит;
ништо не е повидливо од
твојата трага
пред мене и зад мене,
со мене и во мене.

100 НАЈУБАВИ СЛИКИ НА СИТЕ ВРЕМИЊА

„Синокоска“ од Дидие Лоренцо

„Синокоска“ е дело на шпанскиот сликар Дидие Лоренцо, кој е роден во Барселона 1968 година. Почнал да работи во студиото за печатење на својот татко кога имал само 19 години.

Во 1995 година отвори свое студио. Неговите слики, графики, скулптури може да се видат во Њујорк, Хонгконг, Мадрид, Барселона, Сингапур. ■

ТОП 5 НАГЛЕДАНИ ФИЛМА во САД викендов

1	ДИРЕКТНО ОД КОМПТОН STRAIGHT OUTTA COMPTON	Заработка: 13.100.000 \$ Жанр: драма Режија: Ф.Гери Греј Актери: О'Ши Џексон Јуниор, Кори Хокинс, Џејсон Мичел
2	ВОЕНА СОБА WAR ROOM	Заработка: 11.400.000 \$ Жанр: драма Режија: Алекс Кендрик Актери: Присила Џ. Ширер, Т. Џ. Стелингс, Карен Еберкромби
3	НЕВОЗМОЖНА МИСИЈА: ОДМЕТНИЦИ MISSION IMPOSSIBLE – ROUGE NATION	Заработка: 8.200.000 \$ Жанр: акција Режија: Кристофер Мекори Актери: Том Круз, Ребека Фергусон, Џереми Ринер
4	НЕМА БЕГАЊЕ NO ESCAPE	Заработка: 8.100.000 \$ Жанр: акција Режија: Џон Ерик Доудл Актери: Лејк Бел, Пирс Броснан, Овен Вилсон
5	ЗЛОКОБЕН 2 SINISTER 2	Заработка: 4.700.000 \$ Жанр: хорор Режија: Киран Фои Актери: Шанин Сосамон, Џејмс Рансон, Николас Кинг

МАКЕДОНСКАТА ОПЕРСКА ПЕВИЦА КОЈА ЌЕ НАСТАПИ ВО ФИЛМОТ СО ЖЕРАР ДЕПАРДЈЕ

ЕЛЕНА ГОЛОМЕОВА: КУЛТУРАТА НЕ ПОЗНАВА РЕЛИГИЈА И НЕ ЗНАЕ ЗА ГРАНИЦИ

Пишува | Невена Појовска

Елена Голомеова потекнува од Штип, но последниве 15 години работи на француската оперска сцена. Првите чекори во пеењето ги направила на детските фестивали „Весело штурче“ и на „Златно славејче“, но патот ја одведе до оперските сцени во Ница и во Тулон, Франција.

Македонската публика ја памети како „Тина татина“, според истоимениот детски хит кој сè уште се врти на програмите, како и „Дропки-сопки“, „Дедо бара зелник“ и други, снимени меѓу 1994 и 1996 година. Елена својот животен пат ѝ го подредила на музиката. Завршила средно музичко училиште во Штип и во Скопје, а потоа се упатила на дооформување на образованието во Ница и во Париз. Во класата на професорката Мари Жозе Ролан Гање завршила студии по соло пеење, а потоа и магистратура, по што следувале и првите улоги.

■ Колку време живеете во Франција и посакувате ли да се вратите на македонската оперска сцена?

ГОЛОМЕОВА: Во Франција живеам повеќе од 15 години, најпрво во Ница, каде дипломирав, а потоа заминав за Париз каде магистрирав. Целиот овој период имав поддршка од Францускиот

културен центар и од амбасадата на Франција во Македонија. На овој начин се обидувам да ги поврзам македонската и француската култура. Доколку добијам покана од Македонската опера и доколку тоа може да се вклопи со моите ангажмани, секако дека со задоволство би настапила на македонската сцена.

Се обидувам да ги поврзам македонската и француската култура, а доколку добијам покана од Македонската опера и доколку тоа може да се вклопи со моите ангажмани, секако дека со задоволство би настапила на македонската сцена

■ Досега сте настапувале на бројни оперски сцени, сте толкувале значајни улоги, наскоро ќе настапите и во филм со француската филмска звезда Жерар Депардје. Сметате ли дека уметноста може да го спаси светот?

ГОЛОМЕОВА: Културата, а и уметностите преку неа, е таа што е главен носител на најважните пораки во светот. Само преку неа секогаш се доаѓало до заеднички јазик во многубројни конфликтни ситуации. Таа не познава религија и не знае за граници, меѓутоа неопходна ѝ е на секоја нација преку која истата се дефинира и се претставува. Како што вели Андре Малро, „само уметноста не познава времетраење“.

■ Каква е состојбата на уметниците во Европа? Со оглед на искуството што досега го стекнавте, сметате ли дека македонските уметници и уметноста во Македонија, воопшто, се соодветно вреднувани и третирали во споредба со европските држави? Ова не се однесува само на приходите, туку на посетеноста на оперски и театарски претстави, изложби, купување уметнички дела...

ГОЛОМЕОВА: Видете, не можам многу обемно да ви одговорам на прашањето со оглед на тоа што веќе подолг период наназад не сум настапувала во Македонија и не сум имала можност да повлечам паралела меѓу овдешната сцена и европските сцени. Но, можам да ви кажам дека јас доаѓам од држава каде што културата е вреднувана на највисоко ниво. Во Франција се вложува во образованието на децата уште кога тие се мали, потоа се вложува во младите преку класични изведби на дела за нив во театрите и на оперските сцени. На уметноста ѝ се придава огромно внимание и сметам дека нашата држава треба да го земе примерот од францускиот поредок.

■ Зошто ја избравте Ница и Монте Карло за своја дестинација? Што беше пресудно?

Културата, а и уметностите преку неа, е таа што е главен носител на најважните пораки во светот. Само преку неа секогаш се доаѓало до заеднички јазик во многубројни конфликтни ситуации

ГОЛОМЕОВА: Видете, Азурниот Брег кој се претставува преку градовите што ги споменавте - Монако и Монте Карло, но и Кан, Сен Тропе, се моденски места. Тие се едни од најубавите места на светот и човек многу лесно се одлучува да живее во тој дел од светот. Во еден ист ден можете да одите на скијање, затоа што Алпите се на само дваесет минути патување од крајбрежјето, за да се вратите поладне и да одите на море. Има мошне повољна клима, а тоа е еден од најважните услови за мене. ■

Со секој купен број на „Република“ добивате попуст од 50 денари за кино-проекции во „Милениум“

попуст
50
денари

важи од 4.9. - 10.9.2015

КИНО МИЛЕНИУМ 3D

ХРИСТИНА МЕ КУПИ СО НЕЈЗИНАТА ИСКРЕНОСТ И ЕДНОСТАВНОСТ

Ова е година на свадби. Се чини сите побрзаа да застанат пред олтар, пред да стапи престапната година за која постои верување дека не е погодна за склучување брак. И пејачот Димитар Андоновски влезе во групата естрадни уметници, кои 2015 година ќе ја паметат по големата промена во нивниот живот. Тој својата избраничка Христина ја запроси за време на хуманитарен концерт, а не чекаше долго за да застане пред матичар. Викендов ќе се регистрира, а веќе за октомври е закажана и големата свадбена прослава

Пишува | Марина Косићовска

■ **Нова љубов, па прстен, сè се случи релативно брзо, во помалку од една година. Беше ли љубов на прв поглед? Како се запознавте? Што најмногу те привлече кај Христина?**

АНДОНОВСКИ: Се запознавме сосема случајно на еден мој настап во Прилеп и од првиот момент кога ја видов ме обзеде чувство што долго време го немав почувствувано за девојка. Во тој момент си помислив дека оваа девојка мора да биде моја. И ете желбата стана реалност. Христина е жената со која сакам да го поминам животот.

■ **Кога на хуманитарниот концерт ја запроси пред сите, рече дека Христина е девојката што те врати во живот. Кога знаеше дека таа е таа вистинската?**

АНДОНОВСКИ: Христина е девојка што секој би посакал да ја има во својот живот. Едноставно, ме купи со својата искреност и едноставност. Малку ми требаше да сфатам дека таа е вистинската.

■ **Планирате ли наскоро свадба?**

АНДОНОВСКИ: Свadbата веќе почна. На 22 август се регистриравме. На 6 септември ќе имаме двојна прослава, кога мојот роденден ќе го просла-

вам во Бигорскиот манастир и ќе го добијам најубавиот роденденски подарок – нашата љубов ќе ја овековечиме пред Бога, а на 17 октомври ќе биде големата прославата за сите пријатели и роднини.

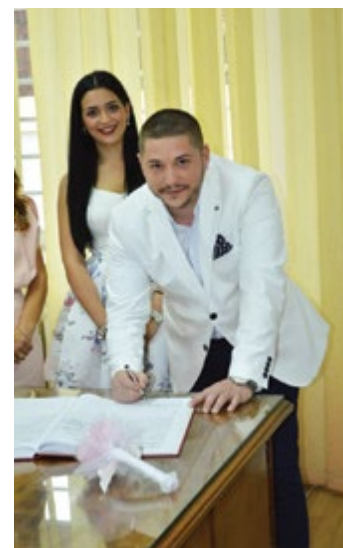
■ **Од неодамна си и вујко, една од најдобрите работи на светот. Сакаш ли деца? Сакаш ли големо семејство?**

АНДОНОВСКИ: Николај е најголемата среќа во нашето семејство. Тој ни донесе позитивен дух, а неговата прекрасна насмевка стана наше секојдневие. Ги сакам децата и моја желба е што поскоро да станам татко. Со Христина ни е во план големо семејство.

■ **Пред неколку лета немаше недела во која ти и твоите колеги немавте барем по два закажани настапа. Каква е ситуацијата сега? Што се промени?**

АНДОНОВСКИ: Сметам дека недостига присуството на македонски изведувачи во медиумскиот простор. Нашата музика сè помалку е застапена на телевизија и на радио, а напливот од музиката на нашите соседи е во постојан пораст. Ги нема спонзорите и менаџерите,

кои како некогаш се грижеа за пејачите, вложуваа во нив градејќи стабилна кариера и естрада. Многу работи треба да се променат, потребен е нов начин на работа и нова енергија. Доколку не се случи тоа наскоро, сметам дека естрадната ќе доживее уште поголема криза.

■ **Имаш интересни проекти зад себе - настапи со филхармонија, концерт на духовна музика, албум... Што подготвуваш следно?**

АНДОНОВСКИ: Имавме прекрасен велигденски духовен концерт „Страдања Господови“ со Македонската филхармонија, во организација на Бигорскиот манастир, но, исто така, и два концерта во Битола со мојот драг колега Ламбе Алабаковски. Моментно со моите соработници Лазар и Магдалена Цветкоски работиме на нов

материјал, малку поинаков од претходното. Наскоро ќе има многу новитети, а и нова песна.

■ **Неодамна за првпат пишуваше музика за театарска претстава. Какво беше тоа искуство за тебе?**

АНДОНОВСКИ: Открив нова љубов, нова страст. Морам да му се заблагодарам на режисерот Андреј Цветановски, кој ми даде шанса и ме внесе во светот на театарот што полека станува моја главна окупација. Имавме одлична соработка за претставата „Крал Иби“ во Велешкиот театар, што беше одлично искуство за мене. Токму тоа искуство ми ги отвори вратите кон нови проекти. Притоа следувахе музиката за документарниот филм со наслов „Животиште“ во чест на починатиот режисер Владо Цветановски. Моментно работам музика за претставата „Тајното оружје“ со текст на Братислав Димитров, во режија на Ненад Витанов во Битолскиот народен театар.

■ **Летово се откажаа концертите на Лепа Брена, Шабан**

...
Ги сакам децата и моја желба е што поскоро да станам татко. Со Христина ни е во план големо семејство

Шаулиќ и на Аца Лукас, а, од друга страна, веќе наесен не очекуваат настапи на имиња како Морисеј и „Вајтснејк“. Сметаш ли дека публиката се презасити од балканските музичари или дека треба уште време за да се повратиме од тој наплив?

АНДОНОВСКИ: Немам ништо против никого. Секој избира каква музика ќе слуша и на каков концерт ќе биде присутен. Јас секогаш ги поддржувам квалитетните музички имиња и би посакал во Македонија да има што повеќе концерти на уметници од светски калибар. ■

ОД МАЛО ГРАТЧЕ ДО ТУРСКА ПРЕСТОЛНИНА НА ЗАБАВАТА

Пишува | Јана Јосифоска

Некогаш малото рибарско место на брегот на Егејско Море, денес прерасна во едно од најпознатите турски летувалишта. Кушадаси или „островот на птиците“ секогаш крие многу изненадувања, без оглед на тоа дали за избор на таа дестинација ве мамат климата, надалеку прочуените слатки, занаетчиските работилници полни со традиција или бурните ноќи со одлична забава.

Кушадаси е многу живо и модерно летувалиште. Во превод, неговото име значи остров на птиците, а го добил името по малиот остров што е поврзан со копното преку насипи. На средината на островот е изградена камена тврдина, која датира од 15 век и станала заштитен знак на градот.

СПОЈ НА ОРИЕНТАЛЕН И НА МОДЕРЕН ДУХ

Туристичките агенции нудат економични аранжмани за ле-

тување во Кушадаси. Во летниот период, најевтини се аранжманите во јуни и во септември, каде со вклучен автобуски превоз и сместување се наоѓаат понуди од 150 евра, па нагоре. Секако, можете да патувате и со сопствен превоз и сами да си обезбедите сместување.

Кога ќе стигнете во Кушадаси, прво ќе го почувствувате мирисот на цимет од слаткарниците, кои ги има по десетина во секој квартал. Веднаш штом ќе стапнете таму и вашите сетила ќе се разбудат, нов, екзотичен свет почнува да ве мами веднаш да тргнете во обиколка на најскриените катчиња на градот.

Тоа е град со тесните улички, начичкани со работилници со крзно, сувенири и злато, осветлени со разнобојни фенери, кои создаваат прекрасна слика. Сите куќи скалесто се спуштаат до заливот, па имате впечаток дека секој момент ќе паднат во морето. Стариот дел на градот претставува чуден сплет на необични улици поплочени со калдрма, со

Стариот дел на градот претставува чуден сплет на необични улици поплочени со калдрма, со куќи во отомански стил, мали ресторани и туристички барови

куќи во отомански стил, мали ресторани и туристички барови. Шетајќи по овие улички ќе забележите дека покрај секоја клупа има масички со стаклени чаши на нив од кои се шири мирис на прочуениот турски чај.

На прв поглед, заедно со околината, Кушадаси претставува специфична културна, верска и митолошка ризница. Не е изненадувачки, бидејќи низ историјата во градот продефилирале Грци, Персијци, Римјани, Византијци, крстоносци и гусари, за што денес сведочат многу архе-

Кога ќе стигнете во Кушадаси, прво ќе го почувствувате мирисот на цимет од слаткарниците, кои ги има по десетина во секој квартал. Веднаш штом ќе стапнете таму и вашите сетила ќе се разбудат, а нов и екзотичен свет почнува да ве мами веднаш да тргнете во обиколка на најскриените катчиња на градот

олошки остатоци во близина на градот. Целиот град е поврзан со минибуси т.н. долмуши, кои за неколку евра да ве одвезат до која било дестинација во градот и надвор од него.

Сепак, главен украс на ова убаво место се прекрасните плажи од кои најпознати се „Лонг бич“, „Лејдис бич“, „Кустур бич“ и „Памучак бич“, кои посебно ги привлекуваат туристите. Задолжително треба да го посетите и националниот парк

„Мили“, 30 километри јужно од Кушадаси, каде што ќе го пронајдете одамна заборавениот мир, недопрени природни плажи и кристално чиста вода. Тука има и карпести плажи, но многу пријатни: од една страна море, од друга густа борова шума. Преку ден оттаму може да го видите грчкиот остров Самос, оддалечен нешто повеќе од еден час патување со брод.

Во околината на градот се наоѓаат и четири аквапарка, од кои „Аква фантази“ е еден од најголемите во Европа. Изграден во стил на Дизни, со разновидна понуда, а туристите, дефинитивно, најмногу уживаат во вештачките бранови и танцување со водни прскалки во ритмот на музиката.

ЕФЕС И ПАМУКАЛЕ

Во близина на Кушадаси, на растојание од 14 километри, се наоѓа едно од седумте светски чуда – Артемидиниот храм во Ефес. Иако храмот бил речиси четирипати повисок од познатиот Партеон, денес на тоа место оста-

Во близина на Кушадаси, на растојание од 14 километри, се наоѓа едно од седумте светски чуда – Артемидиниот храм во Ефес.

нал само еден единствен столб. Според старите легенди, градот Ефес го основале жените борци, познатите Амазонки. Ефес бил организиран многу подобро за разлика од некои денешни градови, што може да се заклучи по остатоците од улици, јавни тоалети, бањи, канализации, водовод, пазари и околни куќи. За градот редовно да се снабдувал со вода се направени аквадукти во должина од 100 километри.

На неколку часа возење од Кушадаси се наоѓаат познатите „памучни тврдини“ или „дворци од памук“ – Памукале. Карпите од бел вар, со термални извори и базени, настанувале илјадници години. Легендата вели дека за ова волшебено место знаела и Клеопатра, па во близина се наоѓа нејзината бања, со прекрасен базен со мозаик, каде што таа ја негувала својата убаво кожа. ■

ПЕТ ПАРЧИЊА КОИ МОРА ДА ГИ ИМАТЕ

Некои парчиња облека и чевли кои им прилегаат на сите типови и облици на телото, всушност се најобични парчиња кои секој од нас ги има својот орман. Постојат пет парчиња кои едноставно мора да ги имате

Поголеми | Д.М.Б.

ЕДНОСТАВЕН ЦРН ФУСТАН

Ништо не е подобро од едноставен црн фустан. Ова парче облека прилега на секој облик на телото. Овас и од вашиот стил зависи како и со што ќе го комбинирате фустанот и ќе му дадете сопствен белег.

ЗДОЛНИШТЕ СО ВИСОКА ПОЛОВИНА

Што е убавината на здолниште со висока половина? Ова здолниште одлично ја истакнува силуетата и секое тело ќе го направи поженствено, без разлика на градбата. Ова класично здолниште создава чисти, долги линии, а истовремено ќе го задржи професионалниот изглед.

ТЕМНИ ФАРМЕРКИ

Темни фармерки секоја фигура ќе ја направат поженствена и попривлична. Темните тонови ги сокриваат сите евентуални недостатоци и ви овозможуваат да изгледате и да се чувствувате најдобро што можете.

ЧЕВЛИ СО ШПИЦ

Високите потпетици ги издолжуваат вашите нозе и тоа не е некоја новина. Но, за подобар резултат има уште еден трик. Одберете високи потпетици со шпиц, бидејќи со таков елегантен модел ќе добиете на висина за уште некој сантиметар плус.

МАИЦА ВО „V“ ИЗРАЗ

Најобична маица во „V“ израз има неверојатна моќ визуелно да ја издолжи вашата фигура, а истовремено ќе создаде кежуал изглед.

ЏОДИ ФОСТЕР

Целосно име:
Алиша Кристијан Фостер

Родена:
19 ноември 1962 година
(52 години)
Лос Анџелес, Калифорнија, САД

Професија:
актерка, продуцентка,
режисерка

Активна од:
1968 година

Сопруга:
Александра Хедисон
(во брак од 2014 година)

Деца: 2

Џоди Фостер е американска актерка, режисерка и продуцентка. Фостер почнала да се појавува на реклами уште кога имала три години, а нејзината прва значајна улога ја добива во 1976 година во филмот „Таксист“, за која доби номинација за „Оскар“ за најдо-

бра споредна женска улога. Во 1989 година таа доби „Оскар“ за најдобра актерка за улогата во филмот „Обвинетата“. Во 1991 година го толкуваше ликот на Кларис Старлинг во „Кога јагнињата ќе стивнат“, за што доби многу меѓународни признанија и нејзиниот втор „Оскар“ за најдобра актерка. Улогата во „Нел“ (1994) ѝ ја донесе третата номинација за „Оскар“ за најдобра актерка. Други нејзини најпознати филмови се: „Контакт“ (1997), „Соба за

паника“ (2002), „План на летот“ (2005), „Човек однатре“ (2006), „Храбрата“ (2007) и „Елисиум“ (2013). Џоди го имаше режисерското деби со филмот „Малиот човек Тејт“ (1991); таа, исто така, ги режираше филмовите „Дома за празниците“ (1995) и „Дабарот“ (2011). Освен двете награди „Оскар“, таа има освоено и три награди БАФТА, три награди „Златен глобус“ итн. Често се наведува како една од најдобрите актерки на нејзината генерација. ■

Цитати:

- „Да се плашите од самотија, а да имате очајна потреба за осаменост. Отсекогаш ме мачела таа комбинација.“
- „Мојата дефиниција за пријател е некој што ве обожава и покрај тоа што ги знае работите од кои најмногу се срамите.“
- „Мислам дека зборот „судбина“ е само еден замислен збор за психолошката состојба.“

Прееод | Ана Цвешаноска

FUTURE NOW

Спектакуларен ДИГИТАЛЕН БИЛБОРД

ПРВ ИНТЕРАКТИВЕН OUTDOOR МЕДИУМ ВО МАКЕДОНИЈА

на Плоштад Македонија, Скопје

MEDIA CITY
ADVERTISING

00389 2 3100010
office@mediacity.mk
www.mediacity.mk

Кликни

For Më shumë

За љубовро да се разбереме . . .

Република online

republika.mk

ПРЕДЛОЗИ ЗА ПРОСТОРОТ ПОД СКАЛИТЕ

Ова се неколку идеи како да го решите проблемот со празниот простор под скалите во вашиот дом

1. ПОЛИЦА ЗА РАБОТИТЕ ШТО СЕ ВИШОК

Секаде постојат работи што се вишок, кои просто не знаеме каде да ги сместиме. **Решение:** Под скалите. Можете да направите многу малечки полици со неколку големи. Ако се решите за отворена полица, тогаш ќе имате совршен простор за оставање на работите со малку додатен рустикален шарм, а доколку, сепак, полицата е затворена, ќе може да го покриете сиот неред и ќе имате убаво средена просторија.

2. КУЌИЧКА ЗА ИГРА

Ако имате деца, тие без сомневање ќе се одушеват со оваа идеја. Направете мал простор за игра под скалите, а децата ќе го обожаваат своето мало коше. Детската фантазија нема крај, па потрудете се да го уредите што е можно креативно.

3. ШПАЈЗ

Теглите со вкусен џем и со зимница може да си го најдат своето место токму под вашите скали. Заградете го овој простор, ставете мала врата и ќе добиете совршен шпајз за работите што не можат да стојат во кујната. ■

НАЈЧЕСТИ ГРЕШКИ КОИ ГИ ПРАВАТ СОПСТВЕНИЦИТЕ НА МАЧКИ

Сите сопственици на домашни миленици сакаат тие да бидат здрави и среќни. Сепак, некогаш забораваме некои важни аспекти во нивните животи. Ова се неколкуте најчести грешки кои ненамерно ги правиме во одгледувањето мачки

1 | ПРОБЛЕМИ СО КУТИЈАТА СО ПЕСОК

„Мојата мачка не ја користи кутијата со песок“ – ова е една од најчестите жалби на сопствениците. Поради овој проблем често се случува мачките да бидат напуштени. Меѓутоа, понекогаш тие престануваат да ја користат кутијата токму поради грешките на своите сопственици: ако кутијата не се чисти доволно често, не е доволно голема или се наоѓа на несоодветно место; ако мачката мора да ја дели кутијата со друга мачка или едноставно, не ѝ се допаѓа.

2 | СЕ ЛУТИТЕ НА МАЧКАТА БИДЕЈЌИ ГО ГРЕБЕ МЕБЕЛОТ?

Вашата мачка го гребе мебелот и останатите работи веројатно затоа што не сте ѝ обезбедиле гребалка или нешто што всушност може да го гребе. Мачката не го прави тоа затоа што е лута или затоа што не ѝ се допаѓа вашиот мебел, туку затоа што тоа е во нејзината природа. Обезбедете ѝ површина за гребене и немојте да се лутите!

3 | ЈА ПУШТАТЕ НАДВОР БЕЗ НАДЗОР?

Ако вашата мачка сака да прошета без надзор, постои ризик да доживее траума или да се зарази со некоја болест. Ако мачката живее во стан или во куќа, секогаш надгледувајте ја кога шета.

4 | НЕПРИМЕРНО ОДНЕСУВАЊЕ

Многу мачки сакаат да се валкаат на грб покажувајќи го стомакот. Но всушност, ретко која мачка сака да ја галат по стомакот. Исто така, никогаш не треба да ја поттикнете мачката да ве изгребе или да ве касне на рацете, дури ни во игра. Наместо тоа, набавете ѝ играчка со која ќе смее да го прави тоа.

5 | СОВЕТУВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТ НАМЕСТО ВЕТРИНАР

На веродостојни извори на Интернет може да пронајдете бројни информации за симптоми и болести на милениците. Но, ако вашата мачка е во неволја или е повредена, не губете драгоценото време на Интернет – одведете ја на ветеринар! ■

ЧУВАР НА КУЌАТА

Скромна и отпорна, способна да преживее и најнеповолни услови, цвеќе чие природно место се планинските масиви на Европа и Азија, чуварот на куќата е идеален избор за сите љубители на цвеќе кои имаат мали градини. Хибридните форми се повеќе чувствителни на влага и бавно се размножуваат.

Постојат 40 вида и дури 3.000 култивирани форми со различни бои и со различни облици. Нијансите варираат од бледи до темнозелени, потоа сивокафени и црвени, речиси до црни. Боите се менуваат во зависност од годишното време и најинтензивни се во пролет.

Листовите на некои видови се голи, на други се покриени во фини влакненца кои потсетуваат на пајажина. Во своите задебелени меснати листови чуваат резерви на вода и така ги преживуваат сушните периоди. Листовите се сочни, со шилисти врвови. Цветната дршка расте од 10 до 30 сантиметри. Бојата на цвеќето е најчесто црвена, а може да биде и бела, жолта или розова, а сезоната на цветање трае од април до септември. Земјата мора да биде добро пропустлива, односно најдобро е да е мешавина. Треба да се прихранува на две до три години со растворено течно ѓубриво. ■

РУШЕЊЕ НА БАРИЕРИТЕ МЕЃУ

„АНДРОИД“
И „ИОС“

„Гугл“ ја пласираше апликацијата „Андроид веар“, со која сите ајфонции ќе може да ги

користат смарт часовниците од новата генерација на „Хуавеи“, „ЛЦ“ и „Асус“. Со ова е направен првиот потег на уривање на бариерите меѓу „Андроид“ и „ИОС“.

Со оваа апликација вашиот часовник ќе може да се поврзе со „ајфон“ и на тој начин да ги добиете сите известувања за пораките, повиците и новитетите во социјалните мрежи. Оваа апликација ќе важи за сите нови смарт часовници кои ќе излезат во наредниот период и може да се инсталира од „Еп стор“.

ДОМАШНА КАМЕРА КОЈА ЌЕ
ВИ ЈА ЗАШТИТИ ПРИВАТНОСТА

Американска компанија ја создаде камерата „батерфлај“, која ја сместувате во домот или на друго место и таа, со помош на вградените сензори, препознава кој од луѓето/миленичињата/објектите што се движат пред неа е „домашен“, а кој е потенцијален непосакуван гостин. Камерата има сензори за движење, за звук, за телефони и за други преносни уреди. Преку своите сензори го снима тоа што се движи низ домот и само кога се движи, а со помош на алгоритмите кои учат од вас, одредува што ќе зачува и што ќе прикачи на серверот во кодирана форма.

Луѓето и миленичињата кои се „домашни“, ги препознава преку нивните лица, форма и уредите што ги користат, па тие работи не ги закачува на серверот. Дополнително, вие можете да се најавите и да ја вклучите камерата за преглед по дома во кој било момент преку мобилна апликација.

Камерата „батерфлај“ снима фул ХД видео (1920 x 1080) што е прилично голема резолуција која ќе помогне во распознавањето на разни криминалци, а има капацитет да зачува до 12 часа снимање во себе ако не е поврзана на серверот.

„НИСАН“
ГО ПРЕТСТАВИ
НОВИОТ МОДЕЛ
„НП300 НАВАРА“

СО НОВИОТ ПИКАП ЌЕ СЕ ОСВОЈУВА СВЕТОТ

Јапонскиот производител на автомобили, „Нисан“, го претстави сосема новиот дизајниран пикап „навара НП300“ и се чини, се надмина себеси, а ги надмина и конкурентите во оваа класа

Подготви | Бојан Момировски

В одечкиот производител на овој сегмент на возила ги задржа концептот и правецот за да произведе робустен и убаво конструиран автомобил кој има носивост од повеќе од 1000 килограми. Во развојот на новата „навара НП300“, инженерите на „Нисан“ се стремее кон подобрување на удобноста и на надворешниот изглед, а сепак ги задржаа возните својства.

Новиот модел е сосема нова верзија во однос на претходната генерација со робуствена и со издржлива шасија, која се одликува со бројни технички решенија, благодарение на веќе постојните модели „кашкаи“, „икс-траил“ и „џук“, кои се лидери во своите класи. Воведувањето на гаранција од пет години или 160.000 километри, досега непозната во сегметот на пикапи, сведочи за карактеристиките на возилото и на возачот му гарантира безгрижност.

За да се задржат возните својства на претходниот модел, „Нисан“ разви сосема нова задна суспензија со пет различни позиции што значително ја подобри удобноста во возењето и возните способности, а покрај тоа доби и 20 килограми полесен автомобил, иако се работи за пикап со двојна кабина.

Во хармонија со новите иновации на „Нисан“, новата „навара НП300“ е опремена со широка палета нова технологија. Панорамскиот екран и новиот систем за кочење во нужда, се главните карактеристики што се вградени, но, секако, тука се и системите за сигурност и удобност, системот за контрола на брзината на сите услови на патот, камера за возење наназад, сензори за паркинг и можност за управување на возилото без да се користи клуч.

Целосно новата внатрешност им гарантира на патниците удобност, поголемо ниво на квалитет, пространост и практичност. Новата инструмент-табла е темелно изменета и посебно обликува-

на за да се ослободи дополнителен простор. Седиштата се конструирани според технологијата на НАСА, која носи подобрена ергономија со што се смалува заморот и се зголемува будноста на возачот. Од останатата опрема, вредно е да се спомне и двозонската автоматска клима, која може да се користи и за патниците на задните седишта.

Надворешниот дизајн, кој е во хармонија со потребите на пазарот во Европа, се одликува со робустен, но истовремено, со спортски дизајн, благодарение на хармонично конструираниите конкавни и конвексни површини кои го пренесуваат динамичкиот дизајн. Новата предна маска и дневните ЛЕД светла во облик на бумеранг се препознатливи како основни дизајнерски елементи на „Нисан“.

Новиот 2,3-литарски дизелски агрегат е за 24 проценти поефикасен од претходниот модел и е најштедлив и најчист мотор во својата класа. Достапен е во две нивоа на сила од 160 и 190 коњски сили. Посилната верзија е опремена со двоен турбополнач и гарантира мали трошоци за одржување и ниско ниво на емисија на штетни гасови.

Силата на моторот се врши преку преносот на шестстепен рачен и седумстепен автоматски менувач на предната оска или на сите четири тркала. Системот на погон на двете оски е развиен на темелите на погонот од претходната генерација и гарантира сила на влечење и на најтешки патишта.

За да можат новите сопственици да искористат повеќе простор во сандакот, тој е дополнително продолжен за 67 милиметри во каросериската изведба со двојна кабина и сега изнесува 1578 милиметри и е најголем во својата класа, додека должината на сандакот кај моделот со една кабина изнесува 1788 милиметри. Вкупната носивост на новата „НП300 навара“ изнесува повеќе од 1000 килограми, а сепак не се нарушува нивото на сигурност, удобноста, возните својства и заедно со новата технологија која е вградена и практичната опрема како и малите трошоци за одржување, го прават овој автомобил идеален партнер за работа и за слободни активности.

Моделот „НП300 навара“ на „Нисан“ својата светска премиера ќе ја има на Саемот за автомобили во Франкфурт, кој започнува на 15 септември, кога ќе бидат објавени и дополнителни информации. Конечната спецификација и цената ќе се разликува во зависност од пазарот и од потребите, а ќе бидат објавени како што ќе се приближува датумот на почетокот на продажбата. ■

ОХРИДСКИОТ БРАН Е МОЖНОСТ ЗА СВЕТСКА ТИТУЛА

Евгениј Поп Ацев е првиот Македонец што победи на Охридскиот пливачки маратон, кој се одржа минатата недела. Маратонот во Охрид е дел од Гран-при серијата на Светската пливачка федерација (ФИНА) во далечинско пливање и е ед на од најстарите спортски манифестации во Македонија. Поп Ацев е лекар по стоматологија и е пресрекен што му појде на рака да победи на домашната трка. Планира еден ден да го преплива и Ла Манш, сонот на секој маратонец

Разговараше | Бојан Момировски
Фоџо | Ѓорѓи Личовски

■ Честитки за победата во Охрид. Ти си првиот Македонец кому му пошло на рака да победи на Охридскиот маратон. Тоа е огромен успех за еден наш натпреварувач. Какво е чувството и како помина трката?
ПОП АЦЕВ: Благодарам, чувството е прекрасно. Не може да се опише со зборови. Македонија отсекогаш имала врвни маратонци како Нико Нестор, Атина и Дики Бојаци. Во поново време и Томи Стефановски е во оваа светска елита. Да се биде рамо до рамо со овие великани е огромен успех. Трката во Охрид помина во најдобар ред. Немав некои поголеми проблеми. Временските услови се сменија неколку пати, но издржав и со одличен финиш стигнав до победата со една секунда предност во однос на другите. Брановите што се појавија на половина од патеката не направиле некои поголеми проблеми.

■ Со последната победа во Охрид изби на првото место во генералниот пласман на една трка пред крајот во Гран-при серијата на ФИНА. Тоа е можност да бидеш и првиот Македонец во историјата што ја завршил сезоната на пиедесталот во светскиот куп. Минатата година го подели второто место со Томи Стефановски.
ПОП АЦЕВ: Останува уште една трка од календарот на ФИНА во Гран-при серијата на маратонско пливање, таа од Капри до Неапол. Годинава се само пет трки, лани беа седум, а во минатото имало и по девет-десет трки во една сезона. На само еден месец од одржување на трките, организаторите во Канада и во Аргентина ги откажаа поради немање доволно средства. Во Италија ќе се обидам да дојдам до победа, само така ми е загарантирано првото место бидејќи јас, Французинот Вентури и Канаѓанецот Дешарне влегуваме со еднакви шанси бидејќи нè делат само седум бода. Конкуренцијата е силна и, секако, не е исклучено и некој друг да победи. Не ми оди в прилог што оваа

година се одржуваат само пет трки. Немаш право на „поправен испит“. Морам да бидам во врвна форма. Добро е што ме послужи здравјето и учествував на сите досега. В година можеби ќе има повеќе трки, така е најавено. Можно е да се случи за првпат тројца пливачи да завршат на првото место во генералниот пласман.

■ Каква е трката во Капри? Се плива во солена вода и на отворено море и е долга 36 километри. Во споредба со Охридскиот пливачки маратон, можеме ли да кажеме дека е многу потешка и се плива подолго? Што очекуваш, можат ли да ти помогнат некако другите македонски маратонци?
ПОП АЦЕВ: Точно, се плива на отворено море, но не е многу потешка од Охрид. Температурата на водата е слична, подолга е и се плива два часа подолго. Сепак, тоа не претставува голем проблем. Единствено нешто што може да ми ја наруши стратегијата се големите бранови и водните струи, кои се непредвидливи и се менуваат од час во час. Во Охрид е полесно бидејќи се гледа брегот и точно се знае уште колку има до крајот и додека се плива се менува стратегијата во однос на конкурентите, се плива поинтензивно. Во Капри е тешко да се ориентираш. Во Италија патуваме тројца македонски маратонци, јас, Томи Стефановски и Александар Илиевски. Секако дека, ако се во можност, би ми помогнале да дојдам до победата. Сепак, се работи за индивидуален спорт и не зависи

само од нив, како што е во велосипедизмот, на пример. Зависи и од другите пливачи.

■ Што значи да си прв на ранг-листа во светското маратонско пливање? Освен сатисфакцијата, бидејќи знаеме дека наградите и паричниот фонд се мали, дали сте почитувани од организаторите на маратоните или од европските и од светските првенства?

ПОП АЦЕВ: Во светот сме почитувани многу. Добиваме покани да пливаме на помали маратони со солиден паричен фонд, а кои, сепак, не можат да влезат во светскиот календар на ФИНА. Се случува организаторот да ни понуди и да ги плати трошоците за пат и за сместување. Конкретно во Италија, убаво е чувството кога ќе те претстават дека си од Македонија. Таму сè уште се сеќаваат на успехите на Нико Нестор, Атина и на Дики Бојаци. Сè уште стојат нивните слики од трките пред повеќе од 40 години и многу маратонци со одушевување гледаат на нив.

■ Живееш и тренираш во Свонси веќе една година. Какви се условите таму, колку ти помага клубот за кој настапуваш и дали си задоволен од условите за тренинг, кои, покрај базен, можеш да ги користиш, како сала за вежбање, лекар и нутриционист?

ПОП АЦЕВ: Во Свонси живеам со мојата девојка речиси една година. Често доаѓам во Македонија, но таму условите за тренинг и за натпревари се извонредни. Тоа е градски клуб, кој

се вика Свонси акватик. Веќе почнав и да се натпреварувам. Имав трка во базен и на еден помал локален маратон. Супер е. Парично не ми помага, но со една симболична членарина што ја плаќам приватно, добивам многу. Освен термини за тренинг, можам да користам и сала за вежбање, услуги на лекар, физиотерапевт, па дури и консултации и подготовка на исхрана пред некој голем настап од нутриционист. Главните парични средства ги си обезбедувам сам, до пред две години добивав и некои минимални средства од Агенција за млади и за спорт и од Општина Центар, сега веќе не. Среќа што ќе победам на некоја трка, па парите од наградата ги вложувам во следно натпреварување (се смее).

■ Учествувавте на светското првенство во Казањ, Русија. Се натпреваруваше на подолгата трка од 25 километри и го освои 14. место во светот од 32 пливачи. На помалата патека од 10 километри не се пријави, Зошто? Дали ќе се обидеш да обезбедиш олимписка норма за ЛОИ во 2016 година во Рио?

ПОП АЦЕВ: Во Казањ пристигнав директно од Канада, каде што учествував на маратонот. Сам си платив пат и сместување, ништо не добив. Дури не ме ни споменаа дека и јас ќе се натпреварувам за Македонија. По само една недела од маратонот во Канада беше трката на 10 километри, која значеше и квалификациска норма за Олимписките игри во Рио, затоа и не учествував. Македонската федерација ме пријави само на 25-километарската трка. Првите десет пливачи на 10-километарската трка веќе се пласирани за Рио. Тоа е дисциплината што се плива на Олимписките игри. Другите десет имиња што ќе се квалификуваат ќе се обезбедат преку квалификациска трка што ќе се одржи во Португалија во јуни 2016 година, а ќе има и дополнителни пет пливачи како претставници на континентите. Сериозно ќе се подготвувам за трката во Португалија за да обезбедам олимписка норма. Тоа е сон на секој спортист. Морам многу напорно да работам бидејќи тоа ми е приоритет за следната сезона. Имам време и, секако, треба да го сменам стилот. Бидејќи пливам на долги патеки, за ова натпреварување ми треба брзина, а не издржливост. Додека си помлад, до 20 години, имаш и поголема брзина. Подоцна не може многу да се промени, во смисла на испливани времиња и темпо. ■

Пишува | Зоран Појовски

Македонија ќе бие битка со познати ривали во клучната прва фаза по групи на претстојниот Евробаскет што почнува утре. Дуелот со Грција е од 18 часот, како премиера за четата на Марјан Србиновски во таканаречената балканска група. Потоа се и натпреварите со Холандија, Хрватска, Грузија и со Словенија. Дури четири од петте противници во групата Ц во Загреб ни беа ривали и во Литванија пред четири години, кога Македонија испиша прекрасна бајка и го забележи најголемиот успех во колективните спортови со

освојување на четвртото место. Тогаш ги победивме и Грците и Хрватите и Словенците и Грузијците, а Холандија не учествуваше на турнирот.

Во овој број на неделникот „Република“ ви ги претставуваме сите противници на нашата репрезентација од групата Ц во почетната фаза на шампионатот, што ќе се игра во четири земји. Групата Ц, во која е и Македонија, ќе се игра во Хрватска, а домаќини се и Франција, каде што ќе се игра финалето, потоа и Германија и Летонија.

ШЛАГЕР НА СТАРТОТ ПРОТИВ ТИМОТ ОД СОНИШТАТА НА ГРЦИЈА

Веднаш на стартот ќе играме со големиот ривал и наш јужен сосед, Грција. Натпреварите со нив во сите спортови имаат поинаква димензија и огромно ривалство, а победите вредат двојно. Грција овој пат има одличен состав со три играчи од НБА, а ќе ги предводи еден од најдобрите бекови во Европа, Василис Спанулис. Капитенот на Грција е движечката сила на репрезентацијата и тоа подолг период, а настапува во домашниот шампионат за Олимпијакос. Во НБА-лигата играат новата ѕвезда на грчката кошарка, црномурниот Јанис Антетокумпко, кој е член на Милвоки бакс, потоа и Костас Куфос центарот на Сакраменто кингс и Костас Папаниколау од Денвер нагетс. Искуство со настапите во најсилната кошаркарска лига на планетата имаат и Спанулис, кој беше член на Хјустон рокетс, и Ник Калатес, кој играше за Мемфис гризлис. Ако се додаде дека во грчката репрезентација има и кошаркари од Реал Мадрид и од Барселона, тогаш јасно е дека Грците имаат вистински тим од соништата и се во групата на главни фаворити за медал.

Во подготвителниот период пред стартот на Евробаскетот одиграа девет натпревари и победија на седум од нив.

Главна ѕвезда: **Василис Спанулис**

Ветеранот (има 33 години) родум од Лариса е главната алка во репрезентацијата на Грција, а неговата кариера е пребогата со индивидуални признанија и трофеи. Тој и Тони Кукоч се единствените двајца кошаркари што трипати биле избрани за најкорисни играчи (МВП) на завршните турнири во Евролигата. Спанулис има златен и бронзен медал од европските првенства, сребро од СП и три титули европски првак во клупската кошарка, еднаш со Панатинаикос и двапати со Олимпијакос.

Првите петмина: Спанулис, Калатес, Куфос, Антетокумпко, Принтезис.

Селектор: **Фотис Кациракис**

ЛАЛИЊАТА РАСЦВЕТАА ПО 25 ГОДИНИ ПАУЗА

Холандија ќе ѝ биде вториот противник на шампионатот на Македонија и со нив ќе играме в недела, на 6 септември, од 15 часот. Интересно е што по цели 25 години пауза популарните лалиња се враќаат на големата сцена и пак ќе играат на Евробаскет. Холанѓаните веќе направиле огромно чудо во квалификациите со елиминација на фаворизираната селекција на Црна Гора. И тоа го направиле со селектор волонтер и со многу откажувања. Тренерот Тун ван Хелфтерен покани дури 42 играчи пред почетокот на квалификациите, но поголемиот дел од нив го откажаа настапот, па Холанѓаните почнаа со само седум кошаркари. Сепак, се случи чудо и Холандија по четврт век повторно се најде на ЕП. Во подготвителниот период одиграа дури 13 пријателски натпревари, на кои имаа биланс од три победи и 10 порази.

Главна ѕвезда: **Хенк Норел**

Крилниот центар на Сарагоса беше голем талент на холандската кошарка, но повредата на коленото во 2013 година не му дозволи да го презентира докрај раскошниот талент. Во 2009 година, на 21-годишна возраст, беше избран од НБА-тимот Минесота тимбервулфс, но не заигра во најсилната лига на светот. Норел има 27 години и долгогодишно искуство со настапи во силната шпанска лига, каде што настапуваше за Хувентуд, Аликанте и за Сарагоса. Висок е 211 сантиметри и тој би требало да биде главниот адут на Холандија во обидот да се направи добар резултат на Евробаскетот 2015 година.

Првите петмина: Клоф, Де Јонг, Норел, Шафтенар, Керази.

Селектор: **Тун ван Хелфтерен**

ХРВАТСКА ИМА КВАЛИТЕТ ЗА ВИСОКИ ДОСТРЕЛИ

На крилјата на публиката и со предноста на домашен терен и, секако, со огромниот квалитет, новиот бран хрватски кошаркари најавува враќање на патеките на успехот од времето кога „коцкестите“ имаа светски ѕвезди од калибарот на Тони Кукоч, Дражен Петровиќ, Дино Раца. Членот на златната генерација на хрватската кошарка, Велимир Перасовиќ, направи одличен спој на младост и на искуство, што ветува добар настап на еден од координаторите на ова Европско првенство. Екстра-талантираните Шариќ, Хезоња и Богдановиќ го предводат новиот бран во хрватската кошарка, а сите тројца имаат НБА-потенцијал. Богдановиќ веќе игра преку океанот за Бруклин нетс, а Шариќ и Хезоња се избрани во првиот круг лани и оваа година од Орlando меџик и доправа треба да играат во НБА-лигата. Мала несреќа за „коцкестите“ е повредата на натурализираниот Американец Лафајет, па на негово место е повикан уште еден кошаркар со американски пасош, Дрејпер. Во составот за ЕП се и искусните Томиќ, Укиќ, Жориќ, Симон... Дека се квалитетни Хрватите потврдија и во подготвителниот период со девет победи во низа. Со Хрватска ќе играме на 8 септември од 21 часот.

Главна ѕвезда: **Бојан Богдановиќ**

Богдановиќ е врвен шутер и често главен фактор во блицкриг-сериите на хрватската репрезентација. Знае да влезе во опасен шутерски ритам и тогаш е незадржлив. Мал проблем за него е повредата на скочниот зглоб, но од хрватскиот табор најавуваат дека 26-годишниот кошаркар на Бруклин нетс ќе биде максимално подготвен за настап на ЕП. Со и без него Хрватска е сосема различна приказна, а ако игра на препознатливо ниво за него, тогаш „коцкестите“ со причина најавуваат битка за медал.

Првите петмина: Шариќ, Богдановиќ, Жориќ, Томиќ, Хезоња.

Селектор: **Велимир Перасовиќ**

ТИМСКИОТ ДУХ Е ШАНСА ЗА СЛОВЕНИЈА

Тимскиот дух и колективната игра се главните адути на Словенците во групата Ц во Хрватска, во стилот на блескавата кариера на селекторот Јуре Здовц, кошаркар што остана запаметен како одличен тимски играч и непрекорен борец, секогаш во функција на колективот. Голем хендикеп ќе биде отсуството на Горан Драгиќ, главниот играч во оваа генерација на Словенците. Реално, немаат големи ѕвезди во составот и Македонија може да се носи со последниот ривал во групата Ц. На 10 септември ќе се кршат копјата меѓу нас и Словенија од 15 часот во меч, кој може да биде решавачки за пласман понатаму. Словенците играа сосема солидно на тест-натпреварите за ЕП и победија на осум од 12 меча.

Главна ѕвезда: **Зоран Драгиќ**

Во отсуство на Горан Драгиќ, кој не доби дозвола од раководството на Мајами хит да игра на ЕП, неговиот брат Зоран ќе биде главната ѕвезда во тимот на Словенија. И тој беше член на Мајами, а заедно со братот Горан претходно играа и за Феникс. Сега настапува за рускиот тим Химки, откако беше отпуштен од Бостон селтикс. Сепак, Зоран не е калибар на кошаркар во рангот на постариот брат и очекувањата од словенечката јавност тој да биде лидер на тимот на ЕП може да биде преголем товар на неговите плеќи.

Првите петмина: Клубучар, Блажиќ, Драгиќ, Балажиќ, Омик.

Селектор: **Јуре Здовц**

Македонија по петти пат ќе игра на ЕП, овој пат во групата Ц во Хрватска, против старите ривали од Литванија, селекциите на Грција, Хрватска, Словенија и на Грузија. Во 2011 година, кога ја испишавме најубавата приказна во колективните спортови со пласман на четвртото место, не игравме само со Холандија, репрезентација што ќе ни биде ривал на ова ЕП. Сите пет селекции што ќе ни бидат противници во првата фаза на шампионатот ви ги претставуваме во овој број на неделникот „Република“

ГРУЗИЈА Е ПОТЕНЦИЈАЛНО ИЗНЕНАДУВАЊЕ НА ЕП

Грузијците се претпоследниот противник на нашата селекција во фазата по групи и тој меч, според најавите, може да биде клучен за амбициите на Македонија да се пласира во вториот круг на Евробаскетот. Ги победивме во Литванија во трилер-меч со кошот на Лестер Бо Мекејлеб во последните моменти и потоа стасавме до завршницата и битката за медал. Овој пат Грузија има посилен состав, предводен од Заза Пачулија, новиот член на Далас маверикс. И со уште неколкумина искусни волци на паркетите во Европа. Саникисе, Маркоишвили, Шермадини, Шенгелија и Цинцасе се прекалени играчи, а овој пат ќе имаат помош и од натурализираниот Американец Јакоб Пулен. И имаат одличен селектор со педигре во НБА, Игор Кокошков. Според кошаркарските стручњаци, Грузија го носи епитетот можно изненадување на шампионатот. Со нив Македонија ќе игра на 9 септември од 18 часот.

Главна ѕвезда: **Заза Пачулија**

Новиот играч на НБА-тимот Далас маверикс е срцето на репрезентацијата на Грузија. Лидер од кого многу се очекува на овој шампионат. Минатата сезона одигра одлично за Милвоки бакс, а во квалификациите беше најдобриот грузиски кошаркар со просек од 17,5 поени и 7,8 скока по меч. Во март годинава во дуел против Милвоки бакс забележи импресивен ефект од 22 поени и 21 скок. Според бројот на скокови на тој меч, Пачулија е рекордер во клупската историја на Милвоки бакс, а со 18 офанзивни скока на истиот меч забележи рекорд на сезоната во НБА-лигата. Пачулија игра на позицијата центар, но со висина од 213 сантиметри одлично се снаоѓа и како високо крило.

Првите петмина: Цинцасе, Маркоишвили, Пачулија, Саникисе, Шенгелија.

Селектор: **Игор Кокошков**

ВРЕМЕПЛОВ

■ 4 септември 1971 година

Авион „боинг 727“ (лет бр. 1866) од „Алјаска ер-лајнс“ падна во близина на Џуно, Алјаска, при што загинаа 111 луѓе.

■ 4 септември 1996 година

Во Народната банка на Република Македонија се промовирани новите македонски пари со нов дизајн, кои беа пуштени во оптек на 8 септември 1996 година.

■ 5 септември 1992 година

Бранко Црвенковски стана втор премиер на Република Македонија, на возраст од 29 години.

■ 6 септември 1962 година

Во Струга почна првата поетска манифестација Струшки вечери на поезијата. Најзначајната награда на Струшките вечери на поезијата е „Златниот венец“, која за првпат е доделена во 1966 година на советскиот поет Роберт Иванович Рождественски за најдобра песна. Од 1971 година „Златниот венец“ се доделува за купен поетски опус.

■ 8 септември 1991 година

Ден на независноста на Македонија - Убедливо мнозинство – 95 проценти од граѓаните што излегоа на референдумот одговорија позитивно на референдумско прашање: „Дали сте за самостојна Македонија со право да стапи во иден сојуз на суверени држави на Југославија?“

■ 9 септември 1959 година

Нико Нестор станува првиот Македонец што го препливал Ла Манш.

АВТОР: НИКОЛА ПЕТ- КОВСКИ	ЗБОР ШТО СЕ УПОТРЕ- БУВА ВО МНОГУ ЈАЗИЦИ	ИНДУСТРИ- СКА ОБ- ЛАСТ ВО ГЕРМАНИЈА	ВИД ПЛЕТЕНА ТКАНИНА	ВИД ЖОЛТА БОЈА	ПОРТУГАЛ- СКИ ФУД- БАЛЕР КРИ- СТИЈАНО	АНГЛИСКА ПЕЈАЧКА	ЕГЕЈСКИ ОСТРОВ ОД ЈУЖНИТЕ СПОРАДИ	СРЕДСТВО ЗА НАР- КОЗА (МН.)	ЛИЧНА ЗАМЕНКА
ХРОНО- ЛОШКИ СЛЕД НА НАСТАНИ									
УЖИВАТЕ- ЛИ НА ДРОГА (МН.)									
ПРИРЕДБА НА СЕКОЈ ТРИ ГОДИНИ									ЕДНА СПОР- ТИСТКА
ЕЛЕКТРОН		УПРАВУВАЧ СО КРАН							
ФУДБАЛЕ- РОТ ФЕР- ДИНАНД		НАУКА ЗА ИЗУЧУВАЊЕ ИНСЕКТИ		ЛИТИУМ			ТЕТОВО		
НИКО НЕСТОР			ПЕКОЛ			АПАРАТ ЗА СУШЕ- ЊЕ КОСА			
СТАРИ РИМСКИ ПАРИ			СПРОВЕДУ- ВАЊЕ НА НЕРВНИ ДРАЗБИ	СТАРЕШИНА НА МАНАС- ТИР (МН.)		ЛУДОЛФОВ БРОЈ (3,14)			
ПАРИЧНА ВРЕДНОСТ НА ПРО- ИЗВОД ЗА ПРОДАЖБА				ХРОНИЧА- РОТ АДОН	ДЕЛ ОД ОКОТО				
ГРАД ВО ЈАПОНИЈА БЛИЗУ ОСАКА					АРТИСТ- КАТА ГАРДНЕР	БОКСЕРОТ РУСЕВСКИ			
ТОКСИН (МН.)						ВЕШТА СНАОД- ЛИВА	ИРИДИУМ		
НЕУПО- ТРЕБУВАН				“АВТО- ТРАНСПОРТ- НО ПРЕТ- ПРИЈАТИЕ“			ДОЛГА ЖЕНСКА НАМЕТКА (МН.)	КАЛИУМ	
РЕЧЕН РИБАР				НАЈАДЕНА	ГОЛЕМА ИСТЕЧНА ВОДА			ЗАБАВА ВО ПРИРОДА	
ПОЗИЦИО- НИРАЊЕ					РАДИУМ				ПЛОДНО МЕСТО ВО ПУСТИНА
ЕКС КО- ЛУМБИНСКИ ФУДБАЛ- СКИ ГОЛ- МАН РЕНЕ						НАРОДЕН ТАНЕЦ			
МУСЛИ- МАНСКО МАШКО ИМЕ					ОТМЕНА ГОСПОГА	ГЕРМАНСКИ ГРАМАТИЧ- КИ ЧЛЕН			
СВЕТА (ТУР.)				ШПАНСКО МАШКО ИМЕ	ПОЛ АДАМС				
МЕРИ АСТОР			ГРАД ВО ЕГЕЈСКИ ОТ ДЕЛ НА МАКЕ- ДОНИЈА	ЛИТАР					

РЕШЕНИЕ: ИСТОРИЈАТ, НАРКОМАНИ, ТРИЕНАЛЕ, Е, КРАНИСТ, РНО, ЛИ, ТЕ, НН, АД, ФЕН, АСИ, ОПАТИ, ЦЕНА, МА, ПАРИС, ИКЕТА, АЧЕ, ОТРОВИ, ИР, НОВ, АТЛ, К, АЛАС, РЕКА, ПОЦИРАЊЕ, ИРИТА, СПО, ЗИМ, ДАМА, АЈА, ПЕРЕС, МА, ПАРИС.

МАЛИОТ БРАТ ПОВЕЌЕ ОД ЕМИГРАНТ САКА ДА
ВЛЕЗЕ ВО МАКЕДОНИЈА

Дојде време и Малиот брат да замине на одмор. Братот беше сигурен дека некаде од плажите кај нашиот јужен сосед ќе може да ѝ се обрати на својата публика... Ама ете, Грција не е Македонија, па да биде земја на интернетот...

Грците се скржави за интернет. Пишува вилата располага со интернет, а интернетот е полош од времето кога имавме двојник на телефонска линија, а интернетот ни доаѓаше преку телефон... Комшијата на интернет, ти немаш слободна линија, и обратно. Па му лупаш по сид на комшијата да спушти слушалка за да мирцаш со девојката што си ја запознал вчера, преку асл, плс... Е сега лупал не лупал, комшијата од соседната соба нема да ти пушти интернет.

И така Братот остана без текст. А големи маки се тоа за Малиот брат. Па така маката го натера да го фати и најслабиот сигнал на песочната плажа, покрај разбрануваното тиркизно море за да напише:

- Немам интернет во вилата, ни на плажа, ни на половина остров... моментно повеќе од емигрант сакам да стигнам во Македонија.

Ние сме во очекување Братот да ни се врати. Се надеваме нема да дојде со слаби нерви поради слабиот нет. Подготвени сме да се бориме за правата на Малиот брат и спреченоста да биде достапен во секое време од денот. Ќе испратиме протестна нота до грчкото МНР преку грчката амбасада во Скопје – Не сме 2005 година, 2015 сме... Одмор без интернет, не е одмор!

facebook

Работата мене ме фасцинира. Можам со саати да седам и да гледам како работат.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Во следниот живот сакам да сум птица. Си направив список на кои да се посерам.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Денес за ручек имав last minute понуда: - Ќе го јадеш гравот или да го фрлам ?

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Обожавам да читам хороскоп. Таму имам интересен живот, запознавам луѓе, љубовта ми цвета и полн сум ко брод.

Мајка ти ли ја бараше таму!! - Единица мерка за котек у најава.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

На 9 луѓе им се допаѓа ова.

Напиши коментар ...

- Сине, кажи и на мајка ти дека готвачот со рецепти што и го купив има 200 страни, а не секој ден пинџур да јадеме!
- Тато, и кажав и ми рече дека и Кама Сутра имала 200 страни!

...

- Ех да можам да го вратам нашиот прв состанок.
- А што би сменил?
- Не би дошол.

...

- Си разговараат две баби:
- Мојот дедо не запира да ги гризе ноктите, ужасна навика!
- Аааа, јас мојот го одучив!
- Е како мори, рацете да не му ги врзуваш?
- Не, му ги кријам забите!

БРЗ ИТАЛИЈАНСКИ ПОЈАДОК

СОСТОЈКИ:

- 3 пиперки во разни бои
- 1 главица кромид
- 1 чешне лук
- 1 пакување лиснато тесто
- 100 грама варена шунка
- 200 грама италијанска салама
- 8 јајца
- 200 грама кашкавал (ајдамер)
- 50 грама рендан пармезан
- малку маслиново масло
- сол и свежо мелен пипер

ПОДГОТОВКА:

- Исецкајте ги пиперките, кромидот и лукчето. Во тавата загрејте малку маслиново масло и кратко пржете ги исечканите состојки. Зачинете со сол и тргнете настрана.
- Готовото лиснато тесто сучете го и постелете го во тавата. Врз лиснатото тесто наредете ги парчињата варена шунка и италијанска салама. Изматете ги јајцата и сипете ги и нив во тавата. Потоа додајте ги пржените пиперки со кромид и лук и на крај додајте го и ренданиот кашкавал.
- Печете 30 минути во загреана рерна на 175 степени.
- Сервирајте!
- Не сечете го веднаш, оставете го да одмори 10-15 минути!

БлокМАКС

Безбеден и ефикасен при различни типови болка!

- ✓ главоболка
- ✓ болка во грбот
- ✓ мускулни болки
- ✓ ревматски болки
- ✓ забоболка

BlokMAX
200 mg филм-обложени таблети

BlokMAX forte
400 mg филм-обложени таблети

Пред употреба внимателно да се прочита упатството! За индикациите, ризикот од употребата и несаканите дејства на лекот консултирајте се со Вашиот лекар или фармацевт.

RULES ARE TO
BE BROKEN, THE HEART
IS TO OPEN!
FOR THOSE
WHO SEEK
FREEDOM

НОВО!

ДАБ ЛИМЕНКА ОД 0.5Л

WWW.ZLATENDAB.COM.MK